

Smo korak
bližje natančnemu
označevanju
porekla mešanic
medu.

- Problematika točenja bršljanovega medu
- Prepoznavanje žuželk
- Čebelarstvo kot gospodarska panoga na Slovenskem v 18. stoletju

Ko skrbimo za čebele, skrbimo za prihodnost.

Zavedamo se, da brez čebel ni življenja, biotske pestrosti, ni skoraj tretjine hrane ... Kar pomeni, da ni prihodnosti. Zato s ponosom podpiramo svetovno znano slovensko čebelarstvo ter prispevamo k ohranjanju naše bogate kulturne dediščine, zaščiti okolja in investiramo v lepšo prihodnost, ki si je brez čebel ne moremo predstavljati.

UVODNIK

Drage čebelarke, dragi čebelarji!

Čebelarstvo leta 2023 je bilo slabo, saj so le redki čebelarji imeli možnost natočiti nekaj medu. Nepredvidljiva narava nam res ni bila naklonjena in je vedno večji izziv. Spopadali smo se z naravnimi pojavi, boleznimi ali drugimi neugodnimi okoliščinami, ki so vplivale tako na nas kot na naše čebelje družine. V teh preizkušnjah smo našli tudi priložnost za medsebojno sodelovanje in solidarnost. Zato smo lahko ponosni na svojo vztrajnost in strast do čebelarjenja, ki nas navdihuje in krepi v skrbi za ohranjanje naše kranjske sivke.

Tretji petek v novembru smo praznovali tradicionalni slovenski zajtrk ter dan slovenske hrane in veseli smo, da medu ne manjka na mizah slovenskih domov. Da je čebelarstvo v Sloveniji zares način življenja, pa smo lahko spoznali tudi z obiskom vrtcev in šol. Znanje ter zavedanje o kranjski sivki in o dragocenosti čebeljih pridelkov sta vedno večja, saj že predšolski otroci znajo podučiti, da čebela ni rumeno-črna in da je med zdrav.

Veseli nas tudi, da je zavedanje o pomembnosti slovenske hrane in samooskrbe vedno večje. Zato je Čebelarska zveza Slovenije pobudnica predloga, da dan slovenske hrane preide v teden slovenske hrane. S tem želimo opozoriti, kako pomembna sta

slovenski kmet in čebelar. To je v izjavi za medije povedal tudi naš predsednik Boštjan Noč:

»Srce slovenskega kmeta mora pokazati, da je slovenska hrana najboljša in okus hrane tisti, ki prepriča potrošnika, da se odloči za nakup slovenske hrane. Dokler bo izraz kmet slabšalen, nismo na pravi poti. V izobraževalne ustanove moramo ponesti sporočilo, da je kmet pomemben, da ne smrdi, ampak da s kmetij diši slovenska hrana, ki jo pridelal. Ko bo kmet spoštovan, bo slovenska hrana večkrat na mizi.«

Verjamemo, da bomo skupaj in s takšnim načinom dosegli, da bo tudi naš visokokakovostni med na policah veleblagovnic in trgovin prepoznan ter izbran iz množice mešanic medov iz uvoza. Da smo še korak bližje natančnemu označevanju porekla mešanic medu, lahko preberete v članku *Slovenskega čebelarja*, ki je pred vami.

Vsak nov začetek nam daje upanje in vsak nov začetek pomeni nove priložnosti. Naj bodo prazniki veseli in miru polni. Naj novo leto 2024 prinese boljše pogoje, da bomo lahko pridelali slovensko hrano in med slovenskega porekla.

Naj med!

Mara Golob Meserko

Moja izkušnja v sistemu SMGO

Čebelarim že 20 let, s 60 čebeljimi družinami v AŽ-panjlih na dveh lokacijah v okolici Šoštanja.

Za vključitev v shemo kakovosti sem se odločil leta 2017, saj sem želel poudariti višjo kakovost medu, ki ga pridelam v svojem čebelarstvu, in poudariti pomen slovenskega medu. Začetki niso bili lahki, ker potrošnikom ni bil dovolj poznan evropsko zaščiteni Slovenski med. Prepoznavnost SMGO je vsako leto boljša, saj ČZS shemam kakovosti namenja veliko pozornosti. Čebelarji, vključeni v shemo Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo, smo podvrženi strožjim kriterijem in kontroli pri pridelavi medu. Vestno moramo izpolnjevati vso dokumentacijo dobre čebelarske prakse in voditi dnevnik veterinarskih posegov. Tako potrošniku zagotovimo, da je naš med višje kakovosti. Moja izkušnja je izredno pozitivna, zato vabim vse čebelarje, da se vključijo v shemo kakovosti Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo.

Bojan Gavez, član komisije za Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo

KAZALO

UVODNIK

Mara Golob Meserko 325

IZ ZNANOSTI IN PRAKSE

Vlado Auguštin in Aljaž Debelak: Problematika točenja bršljanovega medu 328

Aljaž Debelak: Smo korak bližje natančnemu označevanju porekla mešanic medu! 329

Q. Rome, c. Villemant; prevod dr. Pislak Ocepek Metka: Informativni list za prepoznavanje žuželk 330

DELO ČEBELARJA

Klavdijo Babič: Čebelarjeva opravila v decembru 332

IZ ZNANOSTI IN PRAKSE

Mojca Pibernik: Priporočena cena kot orodje za ohranjanje konkurenčne prednosti 334

dr. Peter Kozmus: V Sloveniji smo v letu 2023 zamenjali 1400 čebeljih matic 336

Veterinarji specialisti za zdravstveno varstvo čebel NVI Veterinarske fakultete UL: Dokončno znižanje populacije varoj 337

OBVESTILA ČZS

Čebelarstva zveza Slovenije: Čebele so neizmeren vir navdih 338

IZ ZNANOSTI IN PRAKSE

Ivan Smiljanič: Čebelarstvo kot gospodarska panoga na Slovenskem v 18. stoletju 340

OBVESTILA ČZS 343

IZ ČEBELARSKIH DRUŠTEV 350

V SPOMIN 352

OGLASI 353

Glasilo Slovenski čebelar je ustanovilo Slovensko čebelarstvo društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko leta 1898. Izdaja ga Čebelarstva zveza Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica.

Vpisano je v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS, pod zaporedno številko 585.

Tel.: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si, www.czs.si

Transakcijski račun ČZS: SI56 0318 6100 2214 727, matična številka ČZS: 5141729, ID za DDV: SI 81079435, šifra dejavnosti: 94.120.

Uredništvo: 01 729 61 14, 030 604 660, mara.golobmeserko@czs.si, www.czs.si/slovenskicebelar.php

Uredniški odbor: Brane Borštnik, Vladimir Fajdiga, Simon Golob, Urška Intihar, Anton Žakelj, Mira Jenko Rogelj, Borut Preinfalk, Mara Golob Meserko

Urednica: Mara Golob Meserko

Lektorica: Mojca Pipan

Oddaja prispevkov: Članki do petega, obvestila, reklame, mali oglasi do desetega v mesecu.

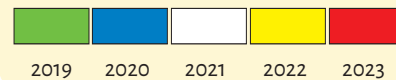
Avtorji naj v člankih uporabljajo strokovno izrazje v skladu s Čebelarskim terminološkim slovarjem. Mnenje avtorjev člankov ni nujno mnenje uredništva. Uredništvo ne odgovarja za vsebino malih oglasov. Prispevki so v elektronski obliki brezplačno in javno objavljeni na spletnem portalu ČZS, spletnem portalu Digitalne knjižnice Slovenije in drugih spletnih straneh.

Priprava za tisk in tisk: Para, d. o. o., Celestinova ulica 1, 1000 Ljubljana. Tiskano na papirju s certifikatom FSC (trajnostno gospodarjenje z gozdovi). Naklada: 7630. Tiskano: 24. 11. 2023.

Izdaja Slovenskega čebelarja je delno financirana iz sredstev Javne svetovalne službe v čebelarstvu.

Fotografija na naslovnici: Fotografija natečaja čebelarstva fotografije Čebelarstva zveze Slovenije 2023. Foto: Marian Holub, Slovaška.

Mednarodna barvna koda za označevanje čebeljih matic

PODATKI ZA STIK ČEBELARSKA ZVEZA SLOVENIJE

Predsednik ČZS: Boštjan Noč, predsednik: 01/729 61 06, 040/436 512, nocb@czs.si

Vodja služb ČZS: Lidija Senič, vodja služb ČZS: 01/729 61 10, 040/436 515, lidija.senic@czs.si

Priznana rejska organizacija: Peter Kozmus, strokovni vodja PRO: 01/729 61 16, 041/352 997, peter.kozmus@czs.si

Opazovalno-napovedovalna služba: Aleš Bozovičar, opazovalec in napovedovalec čebeljih paš: 01/729 61 31, 041/644 217, ales.bozovicar@czs.si,

avtomatski telefonski odzivnik: 01/729 61 20, https://cebelar.czs.si/User/Login?returnUrl=/

Svetovalci specialisti za tehnologijo čebelarjenja:

Vlado Auguštin: 01/729 61 12, 040/436 516, vlado.augustin@czs.si
Simon Golob: 01/729 61 12, 030/604 015, simon.golob@czs.si

Svetovalci specialisti za ekonomiko:

Tina Žerovnik: 01/729 61 04, 040/436 513, tina.zerovnik@czs.si,
Mojca Pibernik: 01/729 61 12, 040/436 518, mojca.pibernik@czs.si

Svetovalci specialisti za zagotavljanje varne hrane:

Urška Rataj: 01 729 61 34, 040 436 514, urska.ratajc@czs.si

Aljaž Debelak: 01/729 61 29, 040/436 519, aljaz.debelak@czs.si

Tomaž Samec: 01/729 61 18, 040/436 517, tomaz.samec@czs.si

Svetovalec za izobraževanje in usposabljanje:

Boris Potočnik: 01 729 61 11, 051 637 204, boris.potocnik@czs.si

Računovodstvo: Petra Stropnik: 01 729 61 28,

031 506 764, petra.stropnik@czs.si

Uredništvo: Mara Golob Meserko: 01 729 61 14, 030 604 660

mar.golobmeserko@czs.si, www.czs.si/slovenskicebelar.php

Tajništvo: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si,

www.czs.si, Barbara Dimc, tajnik: 01/729 61 02, 041/370 409,

barbara.dimc@czs.si, Ines Zajc Žunič, poslovna

sekretarka: 041/337 854, ines.zunic@czs.si, Zlatica Kovačević,

administrativna delavka: 01/729 61 24, 030/604 009,

zlatica.kovacevic@czs.si

Čebelarstva knjižnica Janeza Goličnika (vsak prvi delovni

četrtak v mesecu med 15. in 18. uro): 01/729 61 11,

cebelarskajniznica@czs.si, www.czs.si/knjiznica.php

Ohranimo čebele: www.ohranimo-cebele.si

Sklad za ohranitev kranjske čebele: www.czs.si/sklad.php

Spletna trgovina ČZS: www.czs.si/eshop/index.php

Uradne ure JSSČ: Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica (v Čebelarskem centru Slovenije): ponedeljek od 10.00 do 14.00, četrtek od 8.00 do 12.00 ter od 13.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

Mestni trg 4, 8330 Metlika: ponedeljek od 10.00 do 14.00

in petek od 8.00 do 10.00. **Rožna dolina 50/a, 4248 Lesce** (v

Čebelarskem razvojno-izobraževalnem centru): ponedeljek

od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

Dobrna 1a, 3204 Dobrna (v Kulturnem domu Dobrna): pone-

deljek od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

Ulica Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota (na sedežu

Kmetijsko gozdarskega zavoda Murska Sobota): ponedeljek

od 10.00 do 14.00. **Streliška ulica 150, 2000 Maribor** (v Čebe-

larskem centru Maribor): petek od 8.00 do 10.00.

Okusite pravega

**Vključite se v evropske
sheme kakovosti in
zaščitite svoj med.**

Za smernice zdravega
prehranjevanja obiščite
spletno stran

Sofinancira
Evropska unija

EVROPSKA UNIJA PODPIRA KAMPANJE,
KI SPODBUJAJO VISOKOKAKOVOSTNE
KMETIJSKE PROIZVODE.

ENJOY
IT'S FROM
EUROPE

Problematika točenja bršljanovega medu

Vlado Augustin, svetovalec specialist za tehnologijo čebelarjenja (vlado.augustin@czs.si) in
Aljaž Debelak, svetovalec specialist za zagotavljanje varne hrane (aljaz.debelak@czs.si)

Skoraj ni dneva, ko ne bi slišali izraza »podnebne spremembe«, katerih vplivi se kažejo v številnih vidikih našega življenja, vključno s čebelarstvom. Med posledice podnebnih sprememb sodi tudi vedno toplejša jesen, kar ugodno vpliva na rast in širjenje bršljana. Bršljan je rastlina, ki uspeva na različnih vrstah tal in legah. V celinskem delu Slovenije se je bršljan razširil vse do nadmorske višine 700 m. V gozdovih je bršljan pomemben vir prehrane za gozdne živali. Ptice pa s hranjenjem s plodovi pomagajo širiti njegova semena. Gospodarsko gledano bršljan ni škodljiv.

Bršljan je med septembrom in oktobrom tudi pomemben vir nektarja in cvetnega prahu za čebele, poleg paše na travnikih. Cvetenje bršljana je lahko dolgotrajno, vendar je količina medenja odvisna od različnih okoliščin. Čebele obiskujejo bršljan najbolj množično ob oblačnem vremenu z visoko relativno zračno vlago ter ob rahlem dežju ali pršenju. V takih pogojih gospodarske čebelje družine lahko naberejo dodatnih 5 do 15 kg bršljanovega medu, ki kmalu kristalizira in ustvari pregrado med zimsko zalogo in čebeljo gručo, kar čebelam lahko oteži dostop do primernega medu. Poleg tega medičina bršljana vsebuje škodljiv sladkor manozna, ki lahko skrajša življenjsko dobo čebel.

Dobra čebelarška praksa ob medenju bršljana, s ciljem ohranitve in dobre prezimitve čebel, svetuje:

- Če je donos bršljana v septembru in oktobru enak ali večji od dnevnega odvzema sladkorne raztopine, je priporočljivo hraniti čebele s sladkorno raztopino (razmerje 1 : 1) v enaki količini, kot je donos bršljana.
- Če je donos bršljana večji od dnevnega odvzema sladkorne raztopine, je treba odstraniti bršljanov med iz plodišča.
- Po koncu bršljanove paše, ko se zalega poleže, je priporočljivo dodati vsaj nekaj litrov sladkorne raztopine, ki jo čebele odložijo v gnezdu, kjer bodo naredile zimsko gručo.
- Pomembno je, da čebele ne prezimujejo na zalogi hrane, ki vsebuje preveč mineralov (manovi medovi) ali hitro kristalizira (kot je bršljan).

Med medenjem bršljana je ključnega pomena zagotoviti, da v panjih pred zimskim obdobjem ni kristaliziranega medu v satju. Kjer je medenje bršljana obilno, je treba odstraniti sate s kristaliziranim medom ob zalegi z vsake strani, dodati nove, čim mlajše zgrajene sate in dodatno krmiti s sladkorno raztopino.

Glede na to, da dobra čebelarška praksa priporoča, da zimsko krmljenje začnemo, ko se začne zalega zmanjševati, in da glede na vremenske, geografske in pašne pogoje krmljenje za zimsko zalogo izvajamo od druge polovice avgusta do konca septembra, pri točenju bršljana obstaja velika nevarnost pojava sladkorne raztopine v medu.

V Evropski direktivi o medu je zapisano: »Medu, ki se daje v promet kot med ali je uporabljen v proizvodni za prehrano ljudi, ni dovoljeno dodati nobenih sestavin živil, vključno z aditivi za živila, niti drugih snovi razen medu.« To pomeni, da je v državah Evropske unije dovoljeno prodajati zgolj pristen med, brez dodane sladkorne raztopine. Če z akreditiranimi analiznimi metodami zaznamo sladkorno raztopino v medu, je ta označen za ponarejenega, ne glede na to, ali je sladkorna raztopina bila namenoma dodana k medu ali pa se je ta znašla tam zaradi tehnološke napake, ki jih je s svojim delom povzročil čebelar.

Možnost pojava tehnološke napake in posledično sladkorne raztopine v medu je pri bršljanovem medu zaradi časa cvetenja in naše prej opisane čebelarške prakse še nekoliko večja kot pri drugih vrstah medu. Za namen raziskave smo na ČZS zbrali devet vzorcev bršljanovega medu. Vse vzorce smo poslali v akreditiran laboratorij FoodQS v Nemčiji, kjer so opravili serijo analiz, s katerimi so preverili pristnost medu.

Dva vzorca sta se izkazala za pristna. Pri štirih vzorcih so zaznali prisotnost sladkorne raztopine v sledovih, kar je verjetno posledica manjše tehnološke napake. Pri treh vzorcih pa so zaznali večjo količino sladkorne raztopine.

Glede na rezultate vidimo, da je z uporabo dosedanje tehnološke prakse možnost pojava sladkorne raztopine v bršljanovem medu precejšnja, saj je bila prisotna v kar 78 % analiziranih vzorcev.

Zaradi podnebnih sprememb in posledično pojava pašnih virov v poznopoletnem in jesenskem času bomo čebelarji v prihodnje postavljeni pred zelo težko nalogo. Po eni strani bomo kot imetniki živali primorani skrbeti za zdravje čebel in za njihovo dobro oskrbo za prezimitev, po drugi strani pa prilagoditi tudi svoj način čebelarjenja. Pri tem moramo vedno stremeti k pridelavi varnega in kakovostnega medu in drugih čebeljih pridelkov, ne samo zaradi zakonodaje, ki tako narekuje, ampak predvsem zaradi potrošnikov, ki jih uživajo.

Če ste natočili med, za katerega niste povsem prepričani, da je brez ostankov učinkovin zdravil za zatiranje varoj in brez dodane sladkorne raztopine, vam svetujemo, da med pošljete v analizo v enega izmed akreditiranih laboratorijev. Cena analize pristnosti medu je pribl. 180 EUR brez DDV, za ostanke amitraza in kumafosa pa skupno pribl. 100 EUR brez DDV, odvisno od ponudnika. Dodatne informacije dobite na: aljaz.debelak@czs.si ali 040 436 519.

Smo korak bližje natančnemu označevanju porekla mešanic medu!

Slovenija se na pobudo Čebelarske zveze Slovenije zavzema za natančno označevanje porekla mešanic medu z državami porekla. V ta namen se je oblikovala posvetovalna skupina, ki jo usklajuje ga. Lara Habič, podsekretarka na Direktoratu za hrano in ribištvo (MKGP). Po trenutni zakonodaji je lahko poreklo mešanice medu navedeno na način »mešanica medu iz EU in medu, ki ni iz EU«. Slovenija in številne druge članice EU želijo doseči, da bi na mešanicah medu **morale biti označene vse države porekla po padajočem vrstnem redu, s pripadajočimi odstotki na 5 % natančno**. Na pakiranjih, manjših od 30 g, bi za označevanje porekla uporabljali dvočrkovno kodo držav po ISO 3166.

Predlog spremembe smernice o medu z zgoraj opisanimi spremembami, ki ga je pripravil Svet EU s španskim predsedstvom na čelu, je že pripravljen. Omenjeni predlog mora Svet EU še uskladiti z Evropsko komisijo in Evropskim parlamentom, kar se bo predvidoma zgodilo do konca letošnjega leta. Pri tem so možne še manjše spremembe predloga. Po sprejetju nas čaka obdobje za implementacijo sprememb, ki pri podobnih spremembah po navadi traja dve leti.

Cilj spremembe je večja obveščenost potrošnika o medu, ki ga kupuje. S točnim podatkom o državi porekla se bo potrošnik lažje odločil o nakupu medu, ki bo v skladu z njegovimi pričakovanji o varnosti in kakovosti. Natančno označevanje medu je še zlasti pomembno v luči nedavnih primerov odkritih ponaredkov. Uprava Republike Slovenije za varno hrano je namreč v začetku letošnjega leta odkrila 260 ton ponarejenega medu iz Kitajske, v raziskavi Evropske komisije *From the Hives* o pristnosti uvoženega medu v države EU pa so pri 147 vzorcih (46 %) posumili, da je ponarejen.

Mešanica medu z deklaracijo po trenutni zakonodaji

Foto: Arhiv ČZS

Informativni list za prepoznavanje Možnosti razlikovanja nekaterih podobnih žuželk

Azijski sršen, *Vespa velutina*, je poznan tudi kot rumenonogi sršen. Telo je večinoma črne barve s široko oranžno črto na zadku in tankim rumenim obročkom na prvem zadkovem obročku. Gledano od spredaj, je njegova glava oranžne barve, noge pa rumene na konicah. Meri med 17 in 32 mm.

Azijski sršen/ rumenonogi sršen, *Vespa velutina*

Evropski sršen, *Vespa crabro*, ima pretežno svetlo rumen zadek s črnimi črtami. Njegova glava je s sprednje strani rumene in zgoraj rdeče barve, oprsje in noge pa so črne in rdeče-rjave. Delavke merijo 18-23 mm, matice pa 25-35 mm.

Evropski sršen, *Vespa crabro*

Orientalni sršen, *Vespa orientalis*, je enake velikosti, kot evropski sršen. Je v celoti opečnato rdeče barve, le sprednji del glave in obroč na zadku sta rumena. Prisoten je na jugovzhodu Evrope (južna Italija, Malta, Albanija, Grčija, Ciper, Romunija, Bolgarija).

Orientalni sršen, *Vespa orientalis*

Ose so manjše od sršenov. Delavke v poznem poletju merijo približno 15 mm. Matice lahko presežejo 20 mm, kar je velikost tukaj prikazanega azijskega sršena brez glave. Spomladi vidne matice os so zato lahko celo večje kot prve delavke sršenov.

Srednja osa, *Dolichovespula media*

Nemška osa, *Vespa germanica*

Gorska poljska osa, *Polistes biglumis*

Orjaška skoliija, *Megascolia maculata*, je ena največjih evropskih "os", zato jo pogosto zamenjujejo z azijskim sršenom. Pokrita je z gostimi dlačicami in ima svetleče črno telo. Glava je na vrhu rumena, na zadku pa ima 4 rumena področja brez dlačic. Je parazit na ličinkah nekaterih večjih hroščev (npr. majske hrošče, nosorožec).

Orjaška skoliija, *Megascolia maculata*

Velika lesna osa, *Urocerus gigas*, je rastlinska osa katere ličinke se prehranjujejo z lesom. Po črnih in rumenih obročkih na zadku, valjastem telesu in dolgih, v celoti rumenih tipalkah, se jo zlahka loči od sršenov. Samica lahko v dolžino doseže 45 mm in ima dolgo leglico (ovipositor) za odlaganje jajčec v debela dreves. Ta vrsta je popolnoma neškodljiva

Velika lesna osa, *Urocerus gigas*

Modra lesna čebela, *Xylocopa violacea*, meri 20-30 mm in je popolnoma črna z vijolično-modrimi odsevi. Samica te samotarske čebele gradi gnezda v preperlem lesu in nabira cvetni prah za hrano ličinkam.

Modra lesna čebela, *Xylocopa violacea*

Mnoge **muhe** (Diptera) lahko spominjajo na ose ali sršene. Razlikujejo se v tem, da imajo muhe samo en par kril, poleg tega so njihove oči običajno bolj okrogle in imajo krajše tipalke.

Sršenjelika gozdna trepetavka, *Volucella zonaria*

Muha trepetavka vrste milesia, *Milesia crabroniformis*

Informativni list za prepoznavanje Možnosti razlikovanja osjih/sršenjih gnezd

Vsako pomlad pionirska matica sama zgradi gnezdo nekje na zaščitenem mestu. Pri večini os je embrionalno gnezdo majhno in okrogle oblike, s premerom 5-10 cm z odprtino na dnu. Sršeni se lahko hitro preselijo, če se izkaže, da je prvotna lokacija gnezda neprimerna (pomanjkanje prostora ali varnosti).

Azijski sršen/rumenonogi sršen, *Vespa velutina*

73% na drevesih, višjih od 10 m
10% v zgradbah
3% v živih mejah
kroglaste do hruškaste oblike
majhna stranska odprtina
~ 60x80 cm

Evropski sršen, *Vespa crabro*

votla drevesa, dimniki
redko na prostem
valjaste oblike
široka odprtina na dnu
~ 30x60 cm

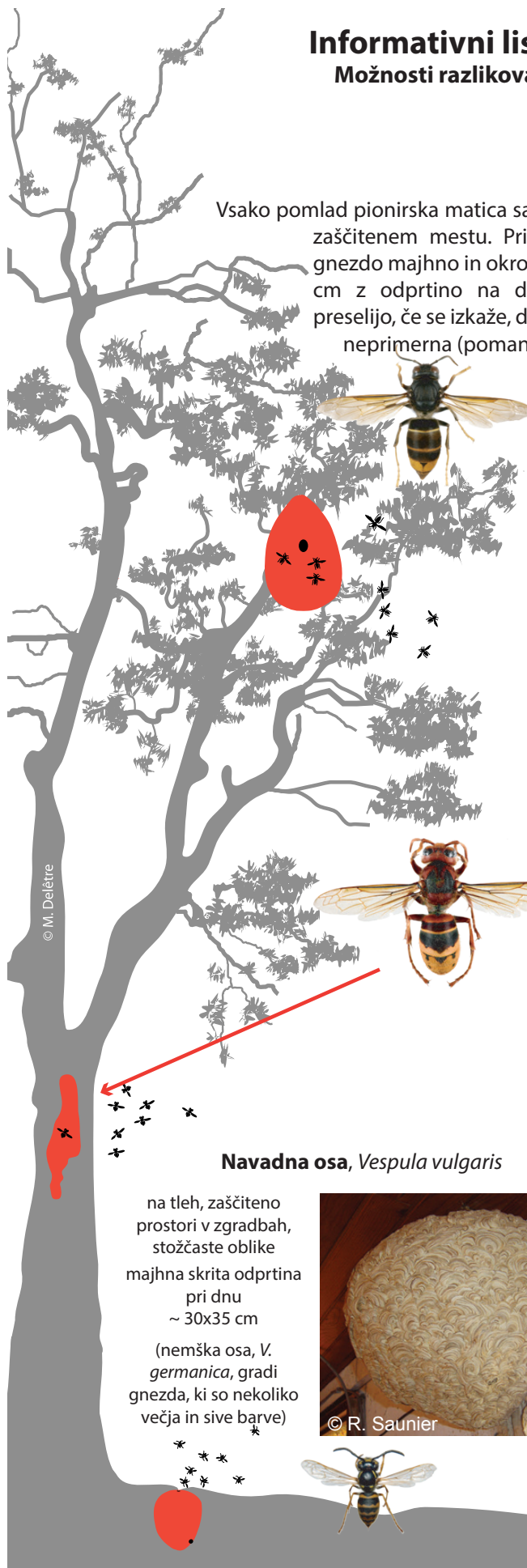
Srednja osa, *Dolichovespula media*

grmovje nižje od 2 m
stožčaste oblike
majhna odprtina na dnu
~ 20x25 cm

Navadna osa, *Vespula vulgaris*

na tleh, zaščiteni prostori v zgradbah, stožčaste oblike
majhna skrita odprtina pri dnu
~ 30x35 cm
(nemška osa, *V. germanica*, gradi gnezda, ki so nekoliko večja in sive barve)

Čebelarjeva opravila v decembru

Klavdijo Babič (klavdijo.babic@siol.net)

V decembru so dnevi najkrajši. S krajšanjem dneva se tudi na Obali dovolj ohladi, da si lahko čebele privoščijo zasluženi počitek. Obalni čebelarji si decembra želimo hladnega vremena z burjo, ki izsuši in očisti ozračje. Načeloma je prva polovica decembra hladna, lahko deževna, meglena, zato v tem obdobju matice prenehajo zalegati. S krčenjem zalege prehajajo varoje na čebele, zato je dobro čim prej opraviti z njimi. Okoli božiča se velikokrat otopli. Žal se nam s segrevanjem ozračja dogaja, da je tudi v decembru veliko sončnih dni s temperaturo več kot 12 °C. V takšnih pogojih je obdobje brez zalege zelo kratko. Zato v tem kratkem času izvedem zimsko zatiranje varoj. Ker je v decembru najmanj zalege, je tudi poraba hrane najmanjša, le pribl. 1 kg. Konec decembra se dnevi daljšajo. Čebele začutijo potrebo po razmnoževanju, zato lahko že v prvi polovici januarja matice začnejo ponovno zalegati. Panjem žrel pozimi dodatno ne zožim. Pri močnih družinah so žrela v celoti odprta. Čebelam mraz ne škoduje. Za kakovostno zimovanje potrebujejo čebele v gruči zadostno količino svežega zraka.

Kaj v tem obdobju postorimo

Ob sončnem vremenu s temperaturo več kot 12 °C opazujem izlet čebel. Ob toplim vremenu je še vedno prisotna nevarnost ropa. Ni nujno, da čebele letijo iz vseh panjev. Po panjih, iz katerih čebele ne letijo, zgolj potrkam. Če čebele zašumijo in se nato umirijo, lepo prezimujejo. Če opazim mrtvice, ki ovirajo prehod skozi žrelo, jih odstranim in s tem omogočim pretok svežega zraka v panj. V tem obdobju me zanima zgolj, kdaj bo družina brez zalege in s tem izpolnjen pogoj za zimsko zatiranje varoj. Če je vreme hladno, so družine brez pokrite zalege tri tedne po prvi slani. Ni pa nujno. Če se je v tem času občutno otoplilo, lahko matice ponovno zalegajo. Mlade matice dlje zalegajo. Če v teh družinah ni zalege, je (praviloma) tudi v drugih ni, v tem primeru so vse varoje na čebelah, zato je to idealen čas za zimsko zatiranje. Uporabljam metodo kapanja z oksalno kislino. Čebele so v gruči, s svetilko posvetim med ulice in ugotovim zasedenost ulic ter preverim ali je ob gruči dovolj hrane. Če hrane ni, dodam ob gručo medeni sat, ki je morda oddaljen od gruče. Če zasedajo šest ali več ulic, so močne. Treba pa je upoštevati temperaturo. Ob hladnem vremenu se gruča stisne, ob toplim pa razpusti. Testne vložke vstavim vsem panjem. Po zatiranju preverim odpad varoj. V primeru večjega

odpada se posvetujem z veterinarjem. Opažam, da po zatiranju čebele številčno nekoliko oslabijo.

Paženje panjev

Pri nakladnih panjih mrežice na podnicah zaprem. V preteklosti sem nad sate pod notranji pokrov vstavljaj folijo, vendar zaradi plesnenja satov tega ne počnem več. Pri AŽ-panjih za paženje uporabljam karton, ovit s časopisnim papirjem. Družinam, ki zasedajo pet ali manj ulic, odvzamem mediščne sate ter s pažnim materialom prekrijem tudi matično rešetko. Odvzete sate preberem. Staro satje stopim. Še uporabne sate shranim.

Zimski čas

V zimskem času s čebelami ni veliko dela, zato v tem obdobju ocenim mojo čebelarstvo sezono in naredim načrt za prihodnjo. S spreminjanjem podnebja se spreminjata tudi način in tehnologija čebelarjenja, ki jo dopolnujem oziroma prilagajam razmeram. Ne pozabimo na izobraževanje in izmenjavo izkušenj med

Kozarci za slovenski med ter nalepke in prelepke SMGO

čebelarji. V Sloveniji je podnebje raznovrstno z veliko mikrolokacij, zato se tudi čebelarska praksa razlikuje. Lahko bi rekli, da je čebelarskih praks toliko, kolikor je čebelarjev. S svojimi članki sem opisoval čebelarjenje na Obali, ki je v veliko primerih popolnoma drugačno od čebelarjenja v drugih delih Slovenije. S podnebnimi spremembami se razmere za čebelarjenje slabšajo. Slovenija je čebelarska dežela z veliko znanja, zato sem prepričan, da nam bo ob pomoči stroke, izmenjavi dobrih praks in sodelovanju izzive uspelo premagati, izkoristiti v svojo korist in ohraniti našo kranjsko sivko.

Trženje in prodaja čebeljih pridelkov

Obala je turistična destinacija z veliko turistov in prebivalcev, zato čebelar, ki je vsaj malo spreten, s prodajo čebeljih pridelkov načeloma nima težav. Vprašanje je le, kakšna je cena. Je pa čebelarska posebnost, da vidimo v vsem težavo. Tudi ob dobrih letinah me mnogi sprašujejo, kam bomo z medom. Kot terenski svetovalec obiščem veliko čebelarjev in s ponosom lahko povem, da so začetni tečajji in čebelarska izobraževanja obrodili sadove. Imamo vse več čebelarjev, ki sonaravno čebelarijo. Imajo lično urejena čebelarstva dopolnilne dejavnosti in s tem razširjeno ponudbo za svoje kupce. Dodane vrednosti so sheme kakovosti, v katere se lahko vključimo. S tem kupcu sporočamo, da je med pridelan po strožjih merilih in da sta zagotovljeni sledljivost in kontrola pridelave. Prepoznavni smo z uporabo slovenskih kozarcev za med, opremljenimi z ličnimi etiketami in prelepko. Kot sem že omenil, poteka tudi v Istri postopek zaščite istrskega medu. Seveda smo čebelarji iz slovenskega dela Istre to priložnost zaznali in se ob podpori ČZS in lokalnih skupnostih aktivno pridružili zaščiti istrskega medu. Predvsem hrvaški kolegi imajo težave s poplavo ponarejenega medu. Z zaščito medu želimo ločiti žito od plevla. Moram pohvaliti zelo dobro kmetijsko politiko v hrvaškem delu Istre, s katero so raziskali in nadzirano razvijali kmetijsko dejavnost. Veliko proizvodov so zaščitili z željo, da proizvajalce združijo ter skupno nastopijo na trgu. Rezultat tega je, da ima sedaj Istra kot regija največ zaščitene proizvodov v EU. Poslovneži so priložnost že prepoznali. Zavedajo se, da količina teh ni velika, so pa izjemne kakovosti, zato jih želijo ponuditi kupcem z najvišjo kupno močjo na svetu.

Praznični čas

December je tudi čas praznovanj in obdarovanj. Ne pozabimo na svoje kupce. Morda se spomnimo na njih z voščilom, lepo besedo in darilcem. Čebelji pridelki so v tem času odlično darilo. Sedmega decembra goduje naš zavetnik, sv. Ambrož. V tem obdobju potekajo

Med v darilni embalaži je nepogrešljiva ponudba v prazničnem decembru.

Foto: Klavdijo Babič

tradicionalne čebelarske svete maše, ki se jih čebelarji udeležimo s prapori. December je tudi čas, ko si vzamemo čas za počitek, praznovanja, prijatelje in svoje najdražje.

Zahvala

Drage bralke in bralci, s tem prispevkom se moje pisanje čebelarskih opravil zaključuje. Ob koncu se zahvaljujem uredniku Tadeju, urednici Mari in uredniškemu odboru, ki ste skrbno pregledali, lektorirali in urejali prispevke. Zahvaljujem se tudi vsem čebelarkam in čebelarjem, ki ste mi pisali, za pohvale, vprašanja in komentarje. Izmenjevali smo izkušnje in se dopolnjevali.

Vsem želim lepe praznike ter srečno in uspešno novo leto.

Naj medi!

Da bo čebelja družina dobro prezimila, potrebuje poleg primerne števila zdravih zimskih čebel, mirne lokacije in zalog kakovostne hrane tudi suh in primerno velik panj.

Vlaga namreč povzroča plesnenje panja in satov. Vlago v panju lahko zmanjšamo z uporabo ustreznega materiala za paženje. V zadnjih letih se v AŽ-panjih v ta namen v največji meri uporablja t. i. penasta guma. Ta je odlični izolator, ki ne prepušča toplote, prepušča pa vlago tako, da se ta iz panja odvaja čez zadnjo stran panja. Da je to mogoče, vrata panja ne smejo biti povsem zaprta. Odprti se pustijo vsaj zračniki na vratih, lahko pa se vrata tudi povsem odstranijo. V uporabi je tudi vse več izvedb AŽ-panjev, ki vrat nimajo – zadnjo stran panja tako celo leto »zapira« le 5 cm debela penasta guma. Čebelje družine se v takšnih panjih povsem v redu razvijajo, posegi v družine ostajajo enaki, spomladi pa v takšnih panjih težav z vlago ali plesnijo večinoma ni.

Simon Golob, svetovalec specialist
za tehnologijo čebelarjenja

Priporočena cena kot orodje za ohranjanje konkurenčne prednosti

Čebelarstva pašna sezona za leto 2023 je za nami. Tudi tokratna ni minila brez osvajanja novih rekordov, predvsem takšnih z negativnim predznakom. Imeli smo slabo sezono, v kateri smo se zelo približali stanju iz leta 2021 oziroma so posamezna območja v državi leto 2021 v negativnem smislu celo preseгла, saj čebelarstva tehtnice donosov v celi sezoni niso beležile.

Mojca Pibernik, svetovalka specialistka za ekonomiko čebelarjenja (mojca.pibernik@czs.si)

DOBROTE IZ MOJEGA ČEBELARSTVA 2024

*Označene cene so priporočene cene, ki jih je oblikovala komisija za ekonomiko in sprejel Upravni odbor Čebelarstva zveze Slovenije. Veljajo do 1. septembra 2024.

AKACIJEV MED (900 g) 14,00 €*	LIPOV MED (900 g) 14,00 €*	CVETLIČNI MED (900 g) 13,30 €*	KOSTANJEV MED (900 g) 14,80 €*	GOZDNI MED (900 g) 14,80 €*
PROPOPOLIS (10 g) 6,50 €*	CVETNI PRAH (100 g) 6,50 €*			
SMREKOV MED (900 g) 16,20 €*	HOJEV MED (900 g) 17,80 €*			

ČEBELJI PRIDELKI IZ EKOLOŠKE PRIDELAVE DOSEGAJO ZA 30% VIŠJO VREDNOST.

MEDOVI, VKLJUČENI V SHEME VIŠJE KAKOVOSTI, ZAGOTAVLJAJO SLEDNOST, ZNANO POREKLO IN VIŠJO KONTROLIRANO KAKOVOST, ZATO DOSEGAJO ZA 20% VIŠJO VREDNOST!

ČZS
ČEBELARSKA ZVEZA SLOVENIJE
JAVNA SVETOVALNA SLOŽENJA V ČEBELARSTVO

Foto: Arhiv ČZS

Priloga koledarja 2024

Kaj sploh je cena?

Cena je denarni izraz vrednosti, znesek, ki ga daje prodajalec kupcu za enoto blaga. Vsak proizvod ali storitev ima svojo ceno. Oblikovanje cene bi moralo biti ključni element vsake strategije podjetja, saj je zelo uporabno strateško orodje, ki pomaga podjetjem ugotoviti in izkoristiti konkurenčne prednosti. Ceno je treba spremeniti glede na spremembo cen pri konkurenci, različne uporabnike in stanje na trgu. Najpogosteje pa na postavitve cene vpliva strošek

proizvodnje, kar pomeni, da je osnova za postavitve cene še vedno strošek nastanka. Ker si s svojimi proizvodi želimo ustvariti tudi dobiček, mora biti cena postavljena na način, ki ne le pokrije nastale stroške, temveč nam prinese tudi dobiček.

Zaradi inflacije in vedno bolj nepredvidljivih vremenskih dogodkov so se cene vzdrževanja čebeljih družin povečale. Prav tako je pomembno, da vlagamo v kakovostno opremo, s čimer se stroški proizvodnje prav tako povečajo.

Pomemben vidik postavljanja cene je tudi dejstvo, kako kupci sprejemajo cene, saj jih primerjajo s koristmi od izdelka. Pri čebeljih pridelkih lahko zaradi številnih zdravju koristnih lastnosti cene postavimo višje, saj so pri potrošnikih izjemno cenjeni in zaželeni, kupci pri njih prepoznajo tudi številne prednosti, ki jim jih prinašajo. Poleg tega je potrošniku pomemben tudi izvor čebeljega pridelka, saj se vedno več ljudi odloča za izdelke slovenskega porekla. Zanje so pripravljene odšteti višje zneske, saj cenijo lokalne proizvode in si želijo podpirati domače pridelovalce. Ob pojavu slabših letin pa se na trgu pojavi pomanjkanje pridelkov, zaradi česar jim cena lahko naraste. Zaradi občutka ekskluzivnosti in pomanjkanja bo kupec pripravljen odšteti višji znesek za enak proizvod, kot je to opravil v preteklosti.

Cena kupcu tudi sporoča, za kakšen izdelek gre. Če ceno postavimo prenizko, lahko pri potrošniku vzbudimo dvom o kakovosti izdelka, če pa jo postavimo previsoko, lahko kupca odženemo h konkurenci, ki bo proizvod v istem kakovostnem rangu prodajal po nižji ceni. Predvsem mora izdelek kupcu prinesiti večje zadovoljstvo kot cena, ki jo je plačal. Pomemben dejavnik je tudi poreklo izdelka, saj se potrošniki vedno pogosteje odločajo za izdelke lokalnih ponudnikov.

Kako torej najti najboljše razmerje med stroški in ceno?

Iskanje najboljšega razmerja med stroški in ceno je ključno za uspešno poslovanje v čebelarstvu. Ta proces

pomaga določiti konkurenčne, hkrati pa dobičkonosne cene za čebelje izdelke.

Najprej je potrebna temeljita analiza vseh stroškov, povezanih s čebelarstvom. To vključuje nakup panjev, opreme, zdravil, hrane za čebele, stroške energentov in drugih potrebnih sestavin. Upoštevati je treba tudi stroške dela čebelarja, ki vključujejo skrb za panje, redno pregledovanje čebel ter točenje medu in pridelavo drugih čebeljih pridelkov. Te stroške je nato treba razdeliti na enoto izdelka (na primer kilogram medu), kar privede do osnovne ideje o minimalni ceni, ki jo je treba postaviti, da se pokrijejo stroški. Izračun tovrstnih stroškov se imenuje proizvodna cena. Način, kako izračunati proizvodno ceno, pa na Čebelarski zvezi predstavljamo tudi v okviru predavanj Trženje čebeljih pridelkov in izdelkov, ki jih ponujamo s področja ekonomike. Vabimo vas, da se tovrstnih predavanj udeležite in поблиžje spoznate, kako najbolj optimalno postaviti svojo prodajno ceno in izračunati proizvodno ceno.

Čebelarjenje narekuje narava

Čebelji pridelki so odvisni od naravnih dejavnikov, kot sta vreme in cvetenje rastlin. Slabše letine lahko privedejo do pomanjkanja pridelkov, zaradi česar je mogoče, in morda potrebno, da našim strankam ponudimo tudi druge čebelje pridelke, kot so cvetni prah, propolis in matični mleček. Z dopolnilno dejavnostjo se poleg tega lahko lotimo izdelave izdelkov iz čebeljih pridelkov, kot je denimo suho sadje ali oreščki v medu. S tem lahko enako količino medu prodamo po višji ceni. Prav tako se s prodajo medu v manjši embalaži prodajna cena medu za enako količino zviša.

Cene se lahko prilagodijo tudi na sezono, torej glede na razpoložljivost pridelkov in povpraševanje.

Cenimo čebelje pridelke

V našem prostoru se pogosto zgodi, da je cena za čebelje pridelke in izdelke nižja, kot to narekujejo trg in proizvodni stroški. Da bi se izognili izgubi denarja in konkurenčnosti na trgu je pomembno, da svoje pridelke in izdelke prodajamo po pravičnih in upravičenih cenah. Zaradi poplave uvoženega in ponarejenega medu z višjo ceno sporočamo tudi lokalno kakovost in to, da sami svoje pridelke in izdelke cenimo. To je tudi dolgoročni vidik ohranjanja pravih cen na trgu in konkurenčnosti slovenskih čebelarjev.

Dodana vrednost

Višjo ceno pa lahko upravičite tudi z dodano vrednostjo. To lahko vključuje lastno blagovno znamko s kakovostno embalažo ter privlačnim logotipom, edinstvene okuse ali vonje, recepte in nasvete za uporabo ali celo posebne dogodke in izobraževalne programe za stranke. V komunikaciji s kupci se lahko poudari vrednost svojih izdelkov. Če se kupcem razloži, zakaj so čebelji pridelki vredni višje cene in kako lahko koristijo kupcem, je to odličen način za razlago višjih cen. Pomembno je tudi, da se pri kakovosti ne sklepajo kompromisi, saj visoka kakovost pomaga utemeljiti višje cene ter hkrati pridobi in ohrani zaupanje kupcev. ●

VIRI:

Letonja, M. in sod. (2019). ABC Podjetništva.

Kolarič, I. (2011). Ekonomska analiza čebeljih pridelkov.

Meglič, M. (2004). Čebelji pridelki – pridobivanje in trženje.

Priloga koledarju: Cenimo čebelje pridelke

Za usmeritev, kakšne cene postaviti, se lahko oprete na priporočene cene, ki jih vsako leto pripravi Komisija za ekonomiko na ČZS, sprejme pa jih Upravni odbor.

Da bi se vsak čebelar zavedal, kako cenjeni in vredni so njegovi čebelji pridelki, **letošnji koledar Čebelarske zveze Slovenije** prihaja z zanimivim dodatkom, in sicer cenikom *Dobrote iz mojega čebelarstva za leto 2024*.

V prilogi lahko najdete priporočene cene čebeljih pridelkov za leto 2024, ki jih je pripravila Komisija za ekonomiko in sprejel Upravni odbor ČZS. Cenik je vložen kot sredinska priloga in ga je možno **iz koledarja iztrgati** ter obesiti na steno vaše prodajalne oziroma čebelarske delavnice. Poleg priporočenih cen lahko najdete prazne prostorčke, znotraj katerih je možno navesti lastne cene ali pa dodati svoj pridelek ali izdelek, ki še ni naveden. Na ceniku je dovolj prostora za dopis vašega logotipa, s čimer mu dodate osebno noto.

Želimo vam uspešno in medeno leto 2024!

V Sloveniji smo v letu 2023 zamenjali 1400 čebeljih matic

dr. Peter Kozmus, vodja PRO (peter.kozmus@czs.si)

V Sloveniji kranjska čebela (*Apis mellifera carnica*) uživa status zaščitene avtohtone čebelje podvrste, zato si z izvajanjem različnih ukrepov prizadevamo za njeno ohranitev v prihodnosti. S svojimi morfološkimi in etološkimi lastnostmi je popolnoma prilagojena našim pašnim in podnebnim razmeram. Poleg tega slovi po svoji krotkosti, delavnosti ter odlični orientaciji. Kranjsko čebelo odlikuje tudi to, da prezimi v manjšem številu in ima zgodnji razvoj spomladi, kar ji omogoča izkoristek prvih pašnih virov. Zato je za čebelarje v Sloveniji najučinkovitejše, da imajo v svojih čebelnjakih čiste kranjske čebele.

V populaciji kranjske čebele v Sloveniji se občasno pojavljajo križanci, ki so bodisi posledica križanj z italijansko čebelo bodisi z buckfaško linijo čebel, ki k nam vdira zlasti čez severno mejo. Širjenje križancev po državi se pojavi zaradi letnega prometa s čebelami, zato ta težava ni omejena samo na obmejna območja, temveč se pojavlja tudi drugod po državi. Križanci pomenijo dolgoročno grožnjo obstoju kranjske čebele, zato morajo čebelarji prepoznati te križance in si prizadevati za njihovo odstranitev iz populacije.

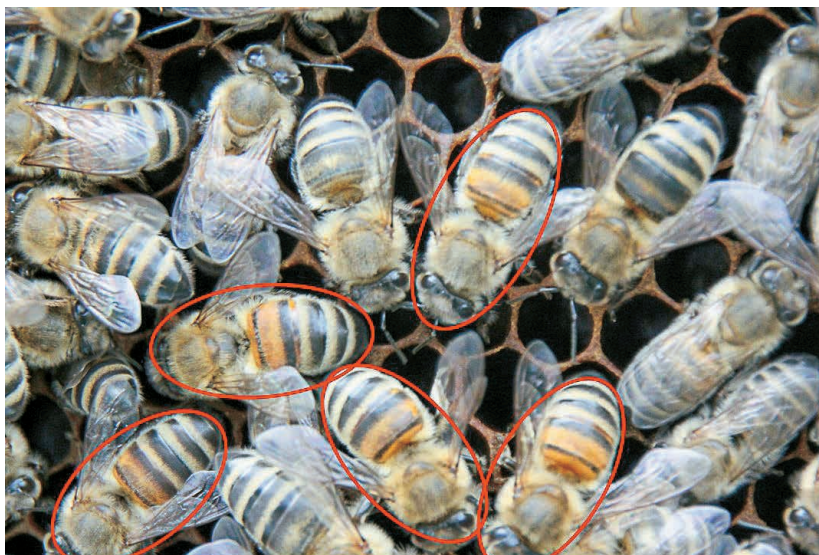
Zavedamo se te problematike in čebelarje izobražujemo. Pomemben ukrep v tej smeri je izvedba menjave čebeljih matic, ki ga je ČZS izvedla v letošnjem letu s finančno podporo državnega proračuna in Evropske unije. Menjavo čebeljih matic smo izvajali v sodelovanju s terenskimi svetovalci JSSČ, ki so preverjali čistost kranjske čebele med čebelarji. Pri menjavi matic so čebelarje obveščali o nujnosti izvajanja osnovne odbire, kadar so v njihovih čebelnjakih opazili prevelik odstotek čebel križancev v določenih panjih. Kadar so ugotovili več kot dva odstotka čebel križancev (čebel z rumenimi obročki na zadku), so čebelarjem svetovali menjavo matic.

Hkrati smo sodelovali z vzrejevalci čebeljih matic, ki so v preteklem letu opravili neposredno testiranje matic. Za namen izvedbe menjave matic so nam ponudili 200 gospodarskih matic.

V juniju in juliju smo izvedli menjavo matic pri 436 čebelarjih, ki so izpolnjevali določena merila (imeli urejene evidence) in pri katerih so terenski svetovalci ugotovili več kot 2 % čebel križancev. Načrtovano število 1400 menjav matic po vsej Sloveniji smo uspešno izvedli. Pri tem smo pazili, da so čebelarji dobili matice od najbližjega vzrejevalca, ki je sodeloval pri dobavi matic. Med menjavo so terenski svetovalci čebelarje tudi poučili o pomenu ohranjanja kranjske čebele in o morfoloških znakih, ki ločujejo kranjsko čebelo od italijanske in buckfaške čebele.

Rezultati ankete med čebelarji so pokazali, da so večinoma zadovoljni s prejetimi maticami in da se zamenjane matice v družinah uspešno zalegajo.

Ukrep je bil letos izveden pod velikim časovnim pritiskom, vendar bo v letih 2024 in 2025 časa več, ker smo z ministrstvom podpisali triletno pogodbo o izvajanju projekta. ◆

Prizadevati si moramo, da je v naših družinah manj kot 2 % čebel križancev. Foto: Arhiv ČZS

Dokončno znižanje populacije varoj

Toplo novembrsko vreme je omogočilo še zadnje priprave na zimsko zatiranje varoj, ki je obvezno pri vseh čebeljih družinah, ko so brez zalege (Pravilnik o ukrepih za ugotavljanje, zatiranje in preprečevanje varoze čebel, Uradni list RS, št. 21/20, in Strokovno navodilo za izvajanje ukrepov za preprečevanje varoze pri čebeljih družinah za leto 2023 (www.vf.uni-lj.si/podrocje/zdravstveno-varstvo-cebel)).

Veterinarji za zdravstveno varstvo čebel NVI

Osnova za učinkovito zmanjšanje števila varoj so vitalne in dovolj živalne čebelje družine brez zalege ob preudarni uporabi zdravil. Uspešno zimsko zatiranje je eden od pogojev za manjšo obremenjenost čebel z akaricidi v prihodnji sezoni. Podaljšanje toplega vremena ponekod pogojuje prisotnost ostankov pokrite zalege v decembru. V takih primerih se nekaj dni pred načrtovanim zatiranjem odkrije vsa zalega, po potrebi očistijo podnica in vsi prizidki med sati in matično rešetko, odstranijo mediščno satje ter morebitni koridorji proti ropu. Na podnice se namestijo očiščeni testni vložki, na katerih se pred načrtovanim zdravljenjem preverja stopnja napadenosti posamezne družine. Število odpadlih varoj ob pričakovani 90- do 95-odstotni učinkovitosti zdravljenja v treh tednih po zdravljenju je podlaga za oceno uspešnosti poletnega zatiranja in je izhodišče za obetaven začetek nove čebelarke sezone. Skrbnemu zapisovanju in analizi stanja običajno sledijo določene izboljšave apitehničnih ukrepov za uspešno obvladovanje varoze v prihodnjem letu. Za namen zagotavljanja varnih čebeljih proizvodov se v Sloveniji za zimsko zatiranje varoj uporabljajo registrirana zdravila z aktivno učinkovino oksalna kislina. Priprava na zimsko zatiranje vključuje tudi odločitev, katero zdravilo z učinkovino oksalna kislina uporabiti. Izbira metode zdravljenja, ali kapljanje ali

sublimacija, je odvisna od stanja čebelje družine glede na zunanje pogoje in upoštevanja priloženega pisnega navodila. Najvarnejši način zatiranja varoj za čebelarja je kapljanje zdravilne raztopine, ko so čebele tesno stisnjene v zimski gruči. Izvedbo zdravljenja priporočamo v dopoldanskem času, ko je temperatura v okolici čebelnjaka približno +5 °C. Količino zdravilne raztopine je treba odmeriti na vsako tesno zasedeno ulico s čebelami. Pri zasedenosti manjše površine ulice je nujno količino zdravilne raztopine sorazmerno prilagoditi površini, ki jo čebele zasedajo. V slovenskih razmerah družina v AŽpanju pogosto zaseda dve tretjini ulice, temu primerno se doza raztopine na ulico zmanjša s 5 ml na 3 ml. Po kapljanju zdravila pri višjih temperaturah ob razpustitvi zimске gruče je bila zelo pogosto opažena povečana smrtnost čebel, ker so prejele prevelik odmerek zdravila. Ko ob nekajdnevni zunanji temperaturah zraka približno +10 °C ali več čebele niso tesno stisnjene v zimski gruči, priporočamo metodo sublimacije, ko čebele ne izletavajo. Med zdravljenjem je treba upoštevati predpisane previdnostne ukrepe in uporabiti osebna zaščitna sredstva po navodilu proizvajalca, da bi preprečili škodljive učinke zdravil na osebo, ki opravlja zdravljenje, in na okolje. Podatke o zdravljenju in odpadu varoj je treba zapisati v dnevnik veterinarskih posegov.

Registrirana zdravila v Sloveniji za zimsko zatiranje varoj pri čebelah v letu 2023 (navodilo pripravljeno na podlagi trenutno veljavnih navodil proizvajalca zdravila):

Ime zdravila	Metoda zdravljenja	Priprava zdravilne raztopine	Odmerek na čebeljo družino	Odmerek na polno zasedeno ulico
OXUVAR, 5,7-% (oksalna kislina dihidrat; raztopina)	Kapljanje po čebelah z vrha ulice: Zdraviti enkrat v obdobju brez zalege pri zunanji T < 5 °C.	275 g Oxuvarja + 275 g kristalnega sladkorja raztopiti, segreti na 30 °C do 35 °C in pokapljati po čebelah z vrha plodišča s pomočjo brizge. Rok uporabe pripravljene raztopine: zdraviti takoj.	Odmerek zdravilne raztopine na čebeljo družino: 30 do 50 ml (območja s hladnejšim podnebjem) ali 60 do 80 ml (območja s toplejšim podnebjem)	3 do 4 (majhni sati) ali 5 do 6 ml (veliki sati) na polno zasedeno ulico
API-BIOXAL (oksalna kislina dihidrat; raztopina)	Kapljanje po čebelah z vrha ulice: Zdraviti enkrat v obdobju brez zalege.	Nerazredčeno zdravilo segreti na 30 °C do 35 °C in pokapljati po čebelah z vrha plodišča neposredno iz plastenke ali s pomočjo brizge. Rok uporabe po prvem odprtju raztopine: do 12 mesecev.	Odmerek zdravilne raztopine na čebeljo družino: do največ 50 ml (velika čebelja družina)	2 do 3 ml (majhni sati) ali največ 5 ml (veliki sati) na polno zasedeno ulico
API-BIOXAL (oksalna kislina dihidrat; topni prašek)	Kapljanje po čebelah z vrha ulice: Zdraviti enkrat v obdobju brez zalege	35 g API-Bioxala + 500 ml mlačnega sladkornega sirupa (razmerje kristalni sladkor : mehka pitna voda = 1 : 1). Priprava 500 ml sladkornega sirupa: 308 g sladkorja + 308 g vode.	Odmerek zdravilne raztopine na čebeljo družino: 25 do 30 ml (šibka č. d.) ali 35 do 40 ml (srednje velika č. d.) ali 50 ml (velika č. d.)	2 do 3 ml (majhni sati) ali največ 5 ml (veliki sati) na polno zasedeno ulico
	Izhlapavanje (sublimacija): Zdraviti enkrat v obdobju brez zalege	Sublimator Varrox. Aplikacija skozi žrelo panja. Upoštevati navodilo za uporabo sublimatorja!	1 g do največ 2,3 g praška na čebeljo družino, odvisno od velikosti čebelje družine.	
VARROMED (mravljinčna kislina in oksalna kislina; raztopina)	Kapljanje po čebelah z vrha ulice: Zdraviti enkrat v obdobju brez zalege	Nerazredčeno zdravilo segreti na temperaturo med 25 in 35 °C in pokapljati po čebelah z vrha plodišča neposredno iz plastenke ali s pomočjo brizge. Rok uporabe po prvem odprtju raztopine: do 30 dni.	Čebelja družina s 5000 do 7000 čebel: 15 ml mlačnega zdravila. Čebelja družina s 7000 do 12.000 čebel: 15 do 30 ml mlačnega zdravila. Čebelja družina z 12.000 do 30.000 čebel: 30 do 45 ml mlačnega zdravila.	

Čebele so neizmeren vir navdiha

Potem ko je Čebelarstva zveza Slovenije v začetku leta ostala brez predhodno obljubljenih finančnih sredstev države za izvedbo Mednarodnega srečanja mladih čebelarjev (IMYB), je bila odpoved tekmovanja že spisana. V zadnjem trenutku pa je Čebelarstvu Slovenije na pomoč priskočila NLB, ki je ob 150. obletnici organiziranega čebelarstva na Slovenskem postala generalna pokroviteljica ČZS ter s tem omogočila tudi izvedbo mladinskega čebelarskega tekmovanja. Ena izmed najbolj zaslužnih za sklenitev partnerstva med NLB in ČZS je bila Vesna Vodopivec, pomočnica uprave NLB, ki je hkrati tudi strastna čebelarka.

V NLB ste eni izmed največjih podpornikov športa, kulture in humanitarnih organizacij v Sloveniji.

Zakaj ste se odločili, da podprete tudi Čebelarstvo Slovenije?

Drži. NLB vsako leto za pokroviteljeva in donacije humanitarnim, javnim zdravstvenim, kulturnim, športnim in drugim organizacijam, ne zgolj v Sloveniji, temveč v regiji Jugovzhodne Evrope, kjer so prisotne naše banke, nameni znatna sredstva. Samo v letu 2023 je NLB Skupina za tovrstne trajnostne projekte namenila več kot 7 milijonov EUR.

Ko smo bili obveščeni, da je država ČZS odrekla finančno podporo pri organizaciji Mednarodnega srečanja mladih čebelarjev, smo se nemudoma odzvali prošnji Boštjana Noča, predsednika ČZS. Banka namreč dobre poslovne rezultate, ki jih beleži v zadnjem obdobju, z veseljem deli tudi s širšo družbo. V NLB se zavedamo tako pomena čebel, brez katerih praktično ni življenja, kot tudi mladih, od katerih bo odvisna naša prihodnost. Dodatno smo želeli z izvedbo tekmovanja izkoristiti tudi izvrstno promocijsko priložnost tako za Slovenijo kot tudi slovensko čebelarstvo. Tudi z našo podporo so požrtvovalni in marljivi predstavniki ČZS in Občine Ivančna Gorica izvedli vrhunsko mednarodno prireditev, ki je dober glas o Sloveniji in našem čebelarstvu ponesla v širni svet.

Obeleževanje 150. obletnice organiziranega čebelarstva na Slovenskem in izvedba Mednarodnega srečanja mladih čebelarjev pa nista edina skupna projekta NLB in ČZS. Pred nekaj tedni ste tako izdali prvi spominski bankovec Bankarium, na katerem je

med drugim tudi podoba panja in kranjske sivke. Kaj je namen projekta?

Eno izmed osnovnih poslanstev Bankariuma, muzeja bančništva Slovenije, ki deluje pod okriljem NLB, je finančno opismenjevanje in izobraževanje o denarju in pomenu varčevanja. Bankariumov bankovec je nastal v poklon in služi kot simbol vrednot – delaj, zbiraj, množi, hkrati pa kot opomnik, da ni pomembno, koliko denarja imamo, temveč predvsem, kako znamo z njim ravnati.

Spominski bankovec Bankarium, prvi te vrste v Sloveniji, smo zato simbolno predstavili v mesecu oktobru, saj 31. oktobra obeležujemo svetovni dan varčevanja. Bankovec nosi podobo secesijske stavbe na Čopovi ulici v Ljubljani, v kateri domuje Bankarium, ter podobo kranjske čebele. Spominski bankovec je bil zasnovan v sodelovanju med NLB in Čebelarstvo Slovenije, zato se Čebelarstvu Slovenije ob tej priložnosti še enkrat zahvaljujemo za sodelovanje.

Bili smo izjemno pozitivno presenečeni nad odzivom, saj je celotna serija bankovcev v nakladi 3000 kosov pošla v manj kot 48 urah. Svoje sodelovanje s ČZS smo nedavno nadgradili tudi ob tradicionalnem slovenskem zajtrku, kjer smo prvošolcem razdelili 25.000 brezplačnih vstopnic za muzej Bankarium, s čimer spodbujamo trajnostno vedenje otrok in finančno ozaveščanje o pomenu varčevanja, trdega dela, varovanja okolja in ne nazadnje o pomenu čebel.

Tudi sami ste strastna čebelarka. Od kdaj se ukvarjate s čebelarstvom in kaj vas je k temu pritegnilo?

S čebelarstvom sem se prvič srečala že v otroštvu, ko sem sovaščanu zelo rada pomagala pri čebelarskih

Foto: Iztok Lazar

Spominski bankovec

Spominski bankovec v ovojnici

Govor Vesne Vodopivec na slavnostni akademiji Čebelarstva Slovenije

opravilih, najraje pri točenju medu. Glede na to, da živim na vasi in da mi stik z naravo veliko pomeni, sem se pred nekaj leti začela resno ukvarjati s čebelarstvom. Ob izjemni in nesebični pomoči mentorja, gospoda Franka Dolgana, ki je tudi moj prijatelj, sem sprva začela z dvema panjema. Še danes se zelo dobro spomnim njegovih besed, ko mi je rekel: »Dva ali štirje panji, saj je enako.« In je res. Danes tako s širjenjem znanja raste tudi število panjev.

Čebelarjenje je izjemno zanimivo, a hkrati zahtevno in kompleksno, zaradi česar se veliko izobražujem ali pa vsaj osvežujem znanje. Menim, da je najslabše, če precenjujemo svoje znanje oziroma mislimo, da že vse vemo, saj nas takšno razmišljanje demotivira in odvrača od stalnega izobraževanja in prilaganja, ki pa sta nujna v življenju, ne zgolj v čebelarstvu. Na tem mestu moram pohvaliti ČZS, ki je res izjemna organizacija, ki nam čebelarjem ponuja ogromno znanja, pomoči, literature in ne nazadnje tudi svetovalce na terenu.

Kako dodatna izobraževanja vplivajo na vaš način čebelarjenja?

Pri čebelarjenju mi ne gre le za pridelek čebel. Čeprav se to morda čudno sliši, se z vsakim dodatnim izobraževanjem to moje prepričanje še dodatno utrjuje. Opravila sem nacionalno poklicno kvalifikacijo (NPK) čebelar/čebelarka, pa tudi izobraževanje s področja apiterapije, kjer sem prav tako pridobila NPK. Pravkar pripravljam vse potrebno za certificiranje apiturizma. Postopoma razvijam linijo izdelkov, ki temeljijo na čebeljih pridelkih, tudi apiterapevtski čebelnjak za inhalacijo čebeljega zraka že stoji in je opremljen. Vključena sem v zaščiteno blagovno znamko SMGO (Slovenski med z geografsko označbo). Seveda sem tudi ekološka čebelarka, in to ne zgolj zaradi osebnega prepričanja, temveč predvsem zaradi spoštovanja do narave in čebel.

Kako ste zadovoljni z letošnjo letino?

Letošnje leto je bilo za čebelarje izjemno zahtevno, zato pridelek seveda ni najboljši. Težava, ki se ob tem pojavlja, ni, da gre za osamljeno slabo letino, temveč se te kar vrstijo. Zagotovo k temu prispevajo podnebne spremembe,

zaradi česar sem precej zaskrbljena. Skrajni čas je, da se zavemo vseh negativnih posledic, ki jih ima naš način življenja za okolje. Temeljito bomo morali spremeniti naše potrošne navade, načine potovanja in tudi prehrano, kjer bi morali začeti uživati predvsem lokalno pridelano hrano. Letošnje vremenske ujme so bile velik udarec za Slovenijo in upam, da bomo čim prej spoznali in razumeli, da se moramo naravi prilagoditi in ne z njo tekmovali.

V NLB banki ste odgovorni za področje upravljanje s kadri in razvoj organizacije. Glede na to, da ste velika ljubiteljica konj in strastna čebelarka, menite, da se ljudje in tudi kolektivi lahko česa naučimo od živali?

Imam več strasti. Lahko bi se odrekla marsikateri, živalim pač ne. Narava in moje živali so zame oaza miru, kjer se lahko odklopim od vsakodnevnega vrveža in stresa. Ko le utegnem, sem s svojimi konji in čebelami. Poleg miru in sprostitve se lahko od živali tudi izjemno veliko naučimo. Čebele so zame neizmeren vir navdiha. Kljub temu da človek čebele preučuje in z njimi živi že na stotine let, še vedno ne razumemo in ne poznamo vseh podrobnosti njihovega življenja in telesa. Nekoč mi je stari čebelar rekel, da zgolj sedi ob čebelnjaku in opazuje čebele, toda tega takrat nisem razumela. Danes to zelo dobro razumem in tudi sama prakticiram.

Če bi se kot družba zgedovali po čebelah, ki so pridne, organizirane, vestne, vse delujejo za skupno dobro, bi bilo veliko bolje tudi ljudem. To velja za naše kolektive v podjetjih kot tudi za celotno družbo na državni ravni.

Kaj vam pomeni čebelarstvo?

Meni osebno čebelarstvo pomeni veliko več kot hobi, je pravzaprav način življenja. Izjemno ponosna sem, da sem slovenska čebelarka, in to ne zgolj zaradi izjemne čebelarske tradicije niti ne zgolj zaradi dejstva, da je slovensko čebelarstvo eno izmed najboljših na svetu, temveč predvsem zaradi tega, kar čebelarstvo je. Odnos med čebelami in čebelarjem je namreč poseben, težko ga je opisati, saj gre pravzaprav za eno izmed najpopolnejših oblik sožitja človeka in narave.

Ob tem je izjemen privilegij tudi to, da lahko živimo in čebelarimo v Sloveniji, državi, kjer imamo resnično izjemno lepo in za zdaj še dokaj neokrnjeno naravo, ki čebelam zagotavlja dovolj hrane in odlične pogoje za življenje. Trenutnega stanja pa ne smemo vzeti za samoumevnega. V zadnjih letih lahko opazujemo, kako se pogoji čebelarjenja zaradi podnebnih sprememb precej spreminjajo. Bogata slovenska čebelarska tradicija, ogromno znanja, velik svetovni ugled in ne nazadnje tudi veliko število mladih slovenskih čebelarjev so kljub temu dobri temelji za svetlo čebelarsko prihodnost Slovenije.

Čebelarstvo kot gospodarska panoga na Slovenskem v 18. stoletju

Sredi 18. stoletja je bilo skoraj devet desetlin prebivalcev Kranjske kmetov, ki so bili podložni svojemu zemljiškemu gospodu. Med glavne poljščine so sodili ajda, oves, ječmen, proso, rž, pšenica, repa, korenje in lan, od sadja so gojili jabolka, breskve, marelice in (v Primorju) agrume. Glavna prehrana kmetov je temeljila na ajdovi moki, krompir se – kljub prizadevanjem državnega vrha – vse do konca stoletja ni širše uveljavil. Kranjska je pomemben del svojih žit izvažala v pristaniški mesti Trst in Reka. V živinoreji so prevladovali govedo, ovce, prašiči ter perutnina. Kmečki stan, ki je bil v dobršnem delu še vedno odvisen od preprostega in neučinkovitega orodja, je stranski zaslužek iskal v domači obrti in prevozništvu. Svoj razmah je v tem obdobju doživljalo tudi čebelarstvo.

Ivan Smiljanić

Splošne značilnosti in težave slovenskega čebelarstva v 18. stoletju

Težava, ki je tako rekoč tradicionalno pestila razvoj slovenskega čebelarstva, je bilo pomanjkanje ustrezne čebelje paše za celotno obdobje od zgodnje pomladi do poznega poletja. Do 18. stoletja so čebelarji na Slovenskem težavo delno rešili z izkoriščanjem ajdove paše. Zaradi njenega cvetenja v avgustu je bila čebelja paša podaljšana do poznega poletja. Ajda ni mogla povsem izkoreniniti težav z oskrbo paše, zato je neizogiben del slovenskega čebelarjenja še naprej ostalo prevažanje panjev v hribe in nato njihovo vračanje v doline, pač v skladu z obdobji cvetenja gorskega cvetja in nižinskih rastlin. Niso bili redki spori med čebelarji, ki so hoteli na istem kraju postaviti več panjev. Če je bilo prišlekov preveč, za čebele ni ostalo dovolj resja ali ajde, tako da ni bilo izkoristka paše. To je povzročalo prepire med čebelarji oziroma med čebelarji in lastniki zemljišč, ki so lahko postali zelo napeti in so vodili tudi v razbijanje, dušenje ter zažiganje tujih čebeljakov in panjev. Še ena lastnost čebelarjenja v 18. stoletju je bilo vprašanje morjenja čebel vsako jesen. Pobijanje so izvajali, da bi lahko stočili med in da bi zmanjšali število družin, ki bi jih bilo treba prezimiti, obenem pa je bilo dejanje lahko tudi posledica strahu, da bi se čebele v nasprotnem primeru preveč namnožile in bi posledično pridelale preveč medu, tako da bi mu cena padla (povzeto po *Čebelarški pisni zapuščini Petra Pavla Glavarja*, stran 181). Na Kranjskem so na ta način vsako leto pobili na tisoče čebeljih družin. Čeprav so čebelarji ohranili določeno število družin, so morali po navedbah virov v deželo vsako leto prinesiti tudi nove roje, kupljene predvsem na Koroškem in Štajerskem. Čebelarški učitelji so ostro nastopili proti takšnemu početju, vendar se je pobijanje nadaljevalo vse do prvih desetletij 20. stoletja.

Duhovnik in tedaj najpomembnejši spodbujevalec

čebelarstva na Kranjskem Peter Pavel Glavar je trdil, da je Kranjska izmed vseh avstrijskih dežel najprimernejša za širjenje čebelarstva, predvsem zahvaljujoč obsežnim pašnikom, polnim medovitih rastlin. Čebelarstvo na Slovenskem je bilo najbolj razvito v Ljubljanski kotlini. Na tem območju je sicer manjkalo spomladanske paše, vendar je bil donos precejšen zaradi velike količine ajde. Gorati predeli Gorenjske so bili bogati z resjem ter drugim planinskim cvetjem in zato idealni za spomladansko čebeljo pašo. Na Dolenjskem so čebele dale manj medu, toda ustvarile so več rojev. O Notranjski je Glavar sodil, da je hribovita, gola in vetrovna, zato je za čebelarjenje malo primerna. Kot povzema raziskovalec čebelarstva zgodovine Stane Mihelič, urbarji nakazujejo, da je bilo čebelarstvo razširjeno predvsem na Koroškem, Štajerskem, Dolenjskem, Gorenjskem, Tolminskem in v delu Notranjske, v manjši meri pa v Istri, na Krasu, v Beneški Sloveniji in Režiji, kar je bila zlasti posledica neugodnih podnebni in pašnih razmer. Kljub temu pa točnejše statistike, ki bi natančneje predstavila podobo slovenskega čebelarjenja v 18. stoletju, ni, saj je v tem obdobju še niso sistematično zbirali. Ko je Glavar opisoval, katere so največje težave pri nadaljnjem razvoju čebelarstva na Slovenskem, je izpostavil siromaštvo kmetov, predvsem dolenjskih, ki si ukvarjanja s čebelami ne morejo privoščiti. Z izjemo večjih posvetnih in cerkvenih posestev je bilo med kmeti le malo panjev, tako da je bila na Dolenjskem, kljub solidnim pogojem, po Glavarjevih navedbah prisotna zgolj desetina števila čebel na Gorenjskem. Tudi če bi dolenjski kmetje hoteli kupiti čebele, bi morali na pot na Gorenjsko, Štajersko ali Hrvaško, kar je bilo za marsikoga nedosegljivo.

Čebelarstvo v fevdalizmu

Ob nastanku zemljiških gospodstev so pod okrilje zemljiških gospodov padle tudi pravice do gmotnih

SLOVENSKI ČEBELAR

CXXV. LETNIK – LETO 2023

Urednika: Tadej Pavković in Mara Golob Meserko

Atelšek, Simon:

Čebelarstva dediščina Hipolita
Novomeškega (1667-1722) 278

Babič, Klavdijo:

Čebelarjeva opravila v januarju 16
 Čebelarjeva opravila v februarju 48
 Čebelarjeva opravila v marcu 83
 Čebelarjeva opravila v aprilu 112
 Čebelarjeva opravila v maju 142
 Čebelarjeva opravila v juniju 174
 Čebelarjeva opravila v juliju in avgustu 206
 Čebelarjeva opravila v septembru 238
 Čebelarjeva opravila v oktobru 274
 Čebelarjeva opravila v novembru 300
 Čebelarjeva opravila v decembru 332

Bevk, Danilo:

Biodiverziteteta – umetnost življenja 46
 Cvetoče zelene strehe lahko opravevalcem
zagotovijo dodaten vir hrane 82
 Čmrliji so pesticidom lahko izpostavljeni
še bolj kot medonosna čebela 113
 Pomoč opravevalcem v intenzivni
kmetijski krajini 145
 Pokosili bomo, ko se bodo čebele najedle 234

**Bevk, Danilo, Blaž Koderman, Danijel Kablar
in Rok Šturm:**

S pilotnim monitoringom našli 239 vrst čebel,
med njimi tudi vrsto, ki je bila v Sloveniji
opažena prvič 203

**Bevk, Danilo, Johanna Amalia Robinson,
Anton Gradišek in Nevenka Bogataj:**

Spoznavanje opravevalcev
in podnebnih sprememb s pomočjo
občanske znanosti 167

Bevk, Danilo in Maarten de Groot:

Muhe trepetavke - ali jih prepoznamo? 266

Borko, Marko:

12. Mednarodno srečanje mladih čebelarjev
bo letos potekalo v Sloveniji 56

Borštnik, Brane:

Predstavitve terenskega svetovalca:
Brane Borštnik 58

Bozovičar, Aleš:

Stanje rastlin na začetku pomladi 2023 104
 Ocena čebelarstva pasne sezone 2023 296

Božnik, Klemen:

Zakaj se čebele izogibajo pikom
v rokavice iz nitrila 244

Cobey, Susan:

O umetnem osemenjevanju čebeljih matic
(I. del) 168
 O umetnem osemenjevanju čebeljih matic
(II. del) 198

Čebelarstva zveza Slovenije:

Dejavnosti v letu Antona Janše 35
 Predsednik ČZS Boštjan Noč postal
ambasador Občine Ivančna Gorica 55
 Izjava Čebelarstva zveze Slovenije o enotnem
označevanju medu v Evropi 132
 V Čebelarstvu centru Slovenije
je zopet brenčalo 148
 Na 61. mednarodnem kmetijsko-živilskem
sejmu Agra predstavljen novi kozarec
za med 250
 Čebelarstva šola Antona Janše 254
 Pomagali bomo s čebeljimi družinami 279
 Ukinitev statusa varovanega območja
hrušev ožig 309
 Čebele so neizmeren vir navdiha 338

Čuš, Martin:

Predstavitve terenskega svetovalca:
Čuš, Martin 186

Dimc, Barbara:

Vpis čebelarstva v Sloveniji, načina življenja na Unescov Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine 24

Smo korak bližje natančnemu označevanju porekla mešanic medu!..... 329

Debelak, Aljaž:

Raziskovanje funkcionalnih lastnosti slovenskega cvetnega prahu osmukanca 44

Pristnost medu na evropskem trgu 134

Sheme kakovosti medu v Evropi..... 135

Debelak, Aljaž in Vlado Augustin:

Problematika točenja bršljanovega medu..... 228

Dolničar, Bernarda:

Od cveta do cveta čebelica leta 256

Draženović, Filip:

Politično življenje čebel 12

Simbolni pomen čebele v zgodnjem novem veku..... 178

Golob, Simon:

Optimizacija tehnologije pridelave čebeljega strupa – rezultati aplikativne raziskave 4

Krmljenje čebeljih družin v spomladanskem času 106

Čebelje družine v jesenskem času in priprava na zimo 264

Azijski sršen in njegovo širjenje..... 297

Najboljše tehnološke rešitve v čebelarstvu v letu 2023 302

Golob Meserko, Mara:

20. čebelarški praznik Slovenije in 6. svetovni dan čebel v Celju 181

Uvodnik..... 193

Čebele te res osvojijo s svojo vrhunsko organizacijo 208

Uvodnik..... 229

Čebelarjenje je družinska tradicija 246

Uvodnik..... 261

Čebelarjenje na ekološki način je zavestna odločitev, ki jo mora sprejeti vsak zase 276

Uvodnik..... 293

Prilagajam se čebelam in ne one meni 305

Uvodnik..... 325

Goričan, Janko:

Predstavitev terenskega svetovalca: Janko Goričan 221

Gregori, Janez:

Kaj je Ioannes Antonius Scopoli (1728–1788) pisal o čebelah..... 240

Habe, Tomaž:

Sedmi festival čebelarške pesmi Lukovica 320

Ilič, Nina:

90 let Čebelarškega društva Barje 287

Janžek, Franc Branko:

Sto let Čebelarškega društva Rogaška Slatina 321

Janžekovič, Ana:

Protimikrobna učinkovitost slovenskega medu v obdobju 2020–2022..... 39

Zahteve za opravljanje apiterapije kot dopolnilne dejavnosti 268

Janžekovič, Ana in Tina Žerovnik:

Kakovostni parametri medu in sheme višje kakovosti..... 232

Janžekovič, Ana in Ajda Moškrič:

Tuji encimi v medu..... 272

Jenko Rogelj, Mira, Lucija Žvokelj in Metka Pislak Ocepek:

Priporočila Randyja Oliverja za zdrave čebelje družine..... 100

Kitak, Stanislav:

Predstavitev terenskega svetovalca: Stanislav Kitak..... 26

Košnik, Mitja:

Alergija za strupe žuželk iz reda kožekrilcev..... 36

Kobe, Franc:

Predstavitev terenskega svetovalca: Franc Kobe 122

Kovačević Ivana in Matija Koštomaj:

Vzrejno delo v rejnem okrožju Bohor
in na plemenilni postaji Podskalica
v sezoni 2022..... 73

Kozmus, Peter:

ČZS sodeluje v projektu B-thenet 24

Sedmi mednarodni čebelarški kongres
v Turčiji 25

Razlogi za izvajanje selekcije
v lastnem čebelnjaku.....138

V Sloveniji smo v letu 2023 zamenjali
1400 čebeljih matic 338

Kužnik, Robert:

Čebelarstvo v umetniških delih..... 257

Levičar, Matjaž:

Bršljan, čebelarjev blagoslov
ali prekletstvo?298

Lilija, Nuša:

Sto let Čebelarskega društva Vojnik..... 53

Medved Ladinek, Mojca:

Strokovna ekskurzija apiterapevtov 21

Moravec, Marijan:

Reševanje plemenilne postaje Lučka Bela 249

Moškrič, Ajda, Katarina Mole in Janez Prešern:

Čigava DNK se skriva v medu
in kaj nam pove? 68

Noč, Boštjan:

Vabilo na Občni zbor
Čebelarske zveze Slovenije 99

Vabilo predsednika na slavnostno
akademijo Čebelarske zveze Slovenije193

Med bo kmalu moral biti jasneje označen! 215

Čebelarstvo v Sloveniji, način življenja!280

90 let Čebelarja Mateja Blejca.....321

Pavković, Tadej:

Uvodnik..... 1

Intervju z ekološkim čebelarjem
Mihom Metelkom.....6

Brez čebelarja ne bo čebel..... 19

Prehod na ekološki način čebelarjenja
je bil nekoč težji kot danes..... 42

Uvodnik..... 65

Za ekološke čebelarje trenutno največji
izziv predstavlja dobava ekološkega
sladkorja..... 78

Uvodnik..... 97

Veliko ceneje je sodelovati z lokalnim
kmetom 108

Uvodnik..... 129

Ekološki certifikat je posledica našega dela,
ne obratno144

Uvodnik..... 161

Pavković, Tadej in Mara Golob Meserko:

Ekološko čebelarjenje je bila odločitev
že v času Jugoslavije176

Papež, Marjan:

Nova znanja za znanost,
stroko in prakso..... 23

Pengal, Nika:

O apiterapiji v Sloveniji..... 80

Čebelji strup in apiterapija110

Apiterapija, apiturizem in apivelnes 236

Pibernik, Mojca:

Priporočene cene medu in čebeljih
pridelkov za leto 2023..... 116

Sezonska dopolnilna dejavnost v čebelarstvu
in njene prednosti 170

Kakšen je pomen sajenja avtohtonih
medovitih rastlin?172

Embalaža kot dodana vrednost
za čebelarja.....204

Predelava zelišč in dišavnic na tradicionalen
način kot dopolnilna dejavnost
v čebelarstvu 242

Strateško načrtovanje v čebelarstvu270

Priporočena cena kot orodje za ohranjanje
konkurenčne prednosti 334

Pintar, Tomaž:

Predstavitev terenskega svetovalca:
Tomaž Pintar 150

Pirc Marija:

Čebela velikanka potovala
po kamniški občini220

Pislak Ocepek, Metka in Danilo Bevk:

Bolezni pri čmrljih306

Polc, Andreja in Mateja Voler Repas:

Čebelarstvo na Osnovni šoli Šmiklavž 85

Podgoršek, Peter, Manca Kojek, Maja Smodiš Škerl in Janez Prešern:

Rezultati vzrejne dejavnosti v letu 2022..... 140

Rus, Rene:

Vplivi bolezni čebelje družine
na zdravje matice40

Sajtl, Vinko:

Predstavitel terenskega svetovalca:
Vikno Sajtl.....90

Samec, Tomaž:

Karakterizacija slovenskega propolisa
v obdobju 2020–2022 200

Skok, Elena:

O mentorjih in psihologiji v čebelarstvu 14

Zakaj so nekatera čebelarska društva
dejavnejša kot druga 76

O vsestranskem vplivu čebelarjenja
na posameznika..... 109

Smiljanič, Ivan:

Čebelarstvo kot gospodarska panoga
na Slovenskem v 18. stoletju 340

Smrkolj, Jože:

Uvodnik..... 33

Šivic, Franci:

Slovenski čebelar zmagal na italijanskem
ocenjevanju medu 11

Škrjanec, Rado:

Četrty Pislakov dan 103

Škrk, Nadja in Vida Znoj:

Izvajanje uradnega nadzora Uprave RS
za varno hrano, veterinarstvo in varstvo
rastlin nad varnostjo in kakovostjo medu..... 133

Šolar, Franci:

Laški čebelarski roj, 120 let: 1902-2022 53

Šmon, Violeta:

Petinsedemdeset let Čebelarskega
društva Maribor mesto 218

Šteh, Dragica:

IMYB, 12. Mednarodno tekmovanje
mladih čebelarjev, Slovenija 255

Tomec, Anton:

Čebelarjenje in slikarstvo 18

Veterinarska fakulteta NVI:

Strokovno navodilo za izvajanje ukrepov
za preprečevanje varoze pri čebeljih
družinah za leto 2023 196

Informativni list za prepoznavanje žuželk 330

Dokončno znižanje populacije varoj337

Vidic-Štekar, Verena:

Maksim Gaspari, slovenski slikar8

Hinko Smrekar v Slovenskem čebelarju 210

Vilhar, Matjaž:

Sajenje medovitih rastlin.....70

Žakelj, Anton:

Glifosat do nadaljnega
na evropskem trgu11

Žerovnik, Tina:

Boljša prihodnost za uporabnike
shem kakovosti 117

Pregled novih intervencij v sektorju
čebelarskih proizvodov za čebelarje
in čebelarska društva136

Čebele ne poznajo meja: Razstava
v Evropskem parlamentu združuje
slovenske in hrvaške čebelarje 216

Žvokelj, Lucija in Metka Pislak Ocepek:

Prvo cepivo za zaščito žuželk – priložnost
za nova spoznanja o čebelji družini
kot superorganizmu 164

Žnidaršič, Janez:

Stoletnica ČD Loška Dolina..... 180

koristi čebelarjenja. Slovenski urbarji omenjajo dajatve podložnikov v medu in vosku, pa tudi v panjih, od 13. stoletja dalje. V primerjavi z drugimi dajatvami sta bila med in vosek razmeroma obrobnega pomena. Čebelarški pridelki so bili tudi del desetine, dajatve, ki je pripadala Cerkvi. Desetina se je delila na veliko (poljski pridelki) in malo (živalski pridelki), v to so sodili tudi panji. Čebelarške dajatve so bile v skladu s tedanjo avstrijsko zakonodajo, četudi je bila v 18. stoletju ta že precej zastarela: med drugim je čebele prištevala med divjad in jih imenovala »divji črvi«.

Zemljiška gospodstva so se za čebele zanimala predvsem zaradi rastočega povpraševanja po vosku, saj so številni gradovi, samostani in cerkve potrebovali sveče, med pa je imel veljavo kot edino dostopno sladilo, ki so ga uporabljali tudi v kuhinji in medicarstvu. Uporaba medice se je tedaj močno razmahnila po Slovenskem in je iz pijače vseh slojev postala predvsem pijača revnih.

Nekatera gospodstva, ki so razumela dobičkonosnost čebelarjenja, so ga skušala po posestvu razširiti z olajšavami pri obdavčenju, dajatve pa so uvedli po nekaj letih, ko se je čebelarjenje že razširilo med kmeti. Projekt se je izkazal za precej uspešnega in je prispeval k širjenju panoge po slovenskih deželah, saj se omenja v urbarjih številnih osrednjeslovenskih gospodstev, pa tudi v več štajerskih urbarjih in na Tolminskem. Čebelarjenje je bilo razširjeno tudi na cerkvenih posestvih, saj so se z njim ukvarjali številni župniki in samostanski menihi, med njimi jezuiti na ljubljanskem gradu Fužine.

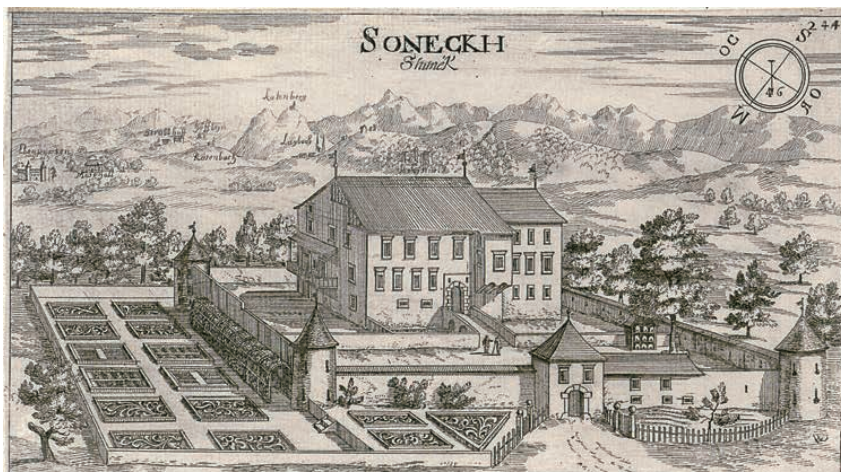
Razvoj čebelarstva na fevdalnih posestvih je spremljalo več težav. V splošnem se je čebelarstvo širilo na veleposestvih, pri manjših kmetih pa v precej manjši meri zaradi že omenjenih neugodnih gospodarskih in socialnih razmer. Kmetje so včasih čebele pridelke tudi tihotapili. Za Kočevsko je pojav denimo izpričan že v 16. stoletju, ko se je nadvojvoda Karel pritožil, da podložniki več krajevnih gospodstev tihotapijo žito, med, vosek in drugo blago v Bakar. Dodatna težava so bili prekupčevalci z medom, doma predvsem iz Koroške. Po običaju so že med letom ponudili denar čebelarjem za prihodnji pridelek medu. Zaradi tega so čebelarji v pričakovanju dobička postali razsipni in pogosto neodgovorni, lahko so uničili tudi najboljše panje. Ko je prišel čas za oddajo, so jim prekupčevalci med stehali na goljufivi tehtnici ali plačali ceno, nižjo od obljubljenega.

Čebelarstvo v trgovini

Med in vosek sta veljala za pomembno trgovsko blago. Trgovina z njima se je občutno povečala konec 12. stoletja,

ko je čebelarjenje pri domu dokončno prevladalo nad gozdnim čebelarjenjem. Na naslednji razmah trgovine s čebelarškimi pridelki je vplival odlok nadvojvode Ferdinanda iz leta 1602, po katerem so meščani lahko trgovali z medom, voskom in voščeni izdelki, kmečka trgovina pa je bila omejena na prodajanje medu in voska.

Trgovina z medom in voskom v 18. stoletju na Slovenskem je tekla predvsem proti zahodu in severu. Kaže, da so med na Kranjskem v največji meri preprodajali ljubljanski trgovci, ki so ga kupovali pri domačih pridelovalcih in ga prodali naprej. Iz slovenskih, hrvaških in ogrskih pokrajin so med ter vosek v zgodnjem novem veku izvažali v primorska mesta, po Kanalski dolini ali v Bovec in od tam naprej v Benetke (kjer je bilo razvito svečarstvo), Italijo in Dalmacijo. Iz Kranjske in Hrvaške so med pošiljali tudi na Koroško in naprej v nemške dežele, zlasti Bavarsko, deloma s posredovanjem salzburških trgovcev. Pomembno trgovsko vozlišče je bil pristaniški Trst, čez katerega je šla v drugi polovici 18. stoletja trgovina z žitom, živino, mesom, tobakom, lesnimi izdelki, pa tudi voskom in medom iz Banata in hrvaških pokrajin. Podobne podatke je v *Slavi vojvodine Kranjske* navedel Janez Vajkard Valvasor, po katerem je v Salzburg iz Kranjske vsako leto odšlo na tisoče centov medu, medtem ko naj bi Benečani odkupovali predvsem vosek. Polihistor je poudaril tudi nizko ceno medu na Kranjskem, češ da funt medu stane le dva krajcarja. Pripomniti velja, da v literaturi obstaja nekaj dvomov o verodostojnosti Valvasorjevih navedb, češ da je malo verjetno, da je bil med tako cenen in da so navedene količine medu, prodanega v Salzburg, pretirane. Podobno je tudi Glavar navajal, da Kranjska s čebelarškimi pridelki lepo služi, predvsem na račun Koroške in Salzburškega, kar potrjujejo vpisi v mitninskih in carinskih knjigah. Glavar je trdil tudi, da je vsaj tretjina medu, ki so ga iz Dolenjske prodali v Ljubljano, v resnici prišla iz Hrvaške in Štajerske. Pri smereh trgovine z medom je očitno šlo za dolgoročne trende, saj ohranjeni podatki za Reko kažejo, da je iz pristaniškega zaledja in

Grafika s podobo gradu Ig iz Valvasorjeve *Slave vojvodine Kranjske* (1689), na kateri je vidna oblika preprostega čebelnjaka s panji. Vir: wikipedia.org

Primorja tja že v 16. stoletju prišla zajetna količina medu in voska. Kljub pomanjkljivim podatkom je mogoče sklepati, da je bilo trgovanje z medom dobičkonosno in da je bil pri trgovcih in preprodajalcih iskano blago.

Trgovina z medom je bila sicer dobičkonosna, vendar so trgovci pri prodaji naleteli tudi na ovire, predvsem v obliki mestnih oblasti, ki so si želele pridobiti svoj del pogače pri trgovini z medom, tudi v Ljubljani. Podatki ljubljanske cesarske tehtnice kažejo, da je bila trgovina z medom v mestu živahna. Blago, ki je prihajalo v Ljubljano in iz nje odhajalo, je moralo biti stehtano na mestni tehtnici, trgovci pa so morali ob tehtanju plačati trošarino. Od leta 1753 je bilo zaukazano, da je treba blago tehtati ne na mestni, temveč na cesarski tehtnici v lasti višje cesarske pisarne na Bregu. Na tehtnici so v letih 1753 in 1754 stehali 333 ton medu, v naslednjih dveh letih pa 418 ton. Ne glede na odredbe je neki trgovec z medom nekoč stehal poldrugo tona medu na mestni tehtnici in tam tudi plačal trošarino, a so mu biriči zaplenili med. Šele ko se je trgovec pritožil, so mu ga vrnili. Da ne bi več prihajalo do takšnih zapletov, so leta 1755 dosegli sporazum, po katerem je cesarska tehtnica tehtala med, ki so ga trgovci zgolj vozili skozi Ljubljano, mestna pa med, ki je ostal v mestu.

Težave so v Ljubljani nastale tudi pri skladiščenju medu. Mestna blagajna je od trgovcev terjala plačilo skladiščnine v višini šest krajcarjev od stota medu. Ker so se trgovci pritožili deželnemu glavarstvu, je glavarstvo naročilo ljubljanskemu magistratu, da nima nobene pravice terjati skladiščnine od trgovcev, če med ni bil uskladiščen v mestnem skladišču, prav tako pa magistrat ni smel nikogar siliti, da blago shrani prav v tem skladišču.

Prevlado medu kot edinega sladila je od sredine 18. stoletja postopoma omajal sladkor. Prve sladkorne rafinerije so nastale na Reki (1750) in v Trstu (1788), kasneje pa tudi v Ljubljani, kjer je rafinerija začela

delovati v Cukrarni. Kljub nastanku rafinerij večina prebivalstva sladkorja še vedno ni uporabljala, razen višjih slojev, prav tako se ni povsem prekinil uvoz sladkorja iz Hamburga, ki je bil v navadi do tedaj. Kljub temu pa je lažja dostopnost sladkorja prispevala svoje k zmanjšanju pomena medu in s tem čebelarstva. Ker je cena medu upadla, je bilo čebelarjenje manj dobičkonosno, zato se je njegov obseg marsikje skrčil.

Reforme in posodobitev, a (še) ne za čebelarstvo

Terezijansko-jožefinske reforme in poskusi posodobitve gospodarstva so sicer posegli tudi na področje čebelarstva (predvsem v obliki ustanavljanja kmetijskih družb in ustanovitve čebelarške šole na Dunaju pod Antonom Janšo), vendar so imeli le majhen vpliv. Patent o pospeševanju čebelarstva s pomembnimi odredbami o ukinitvi davkov in cestnin za čebelarstvo je Marija Terezija sprejela leta 1775, vendar je veljal zgolj za območja Moravske in Spodnje Avstrije, nato tudi Češke, na Slovenskem pa ni nikoli stopil v veljavo. Razprave Antona Janše in Petra Pavla Glavarja z nasveti o čebelarjenju niso bile objavljene v slovenščini ali pa sploh niso bile natisnjene, tako da povprečen slovenski kmet v 18. stoletju, tudi če je bil nadpovprečno izobražen in pismen, od njunih nauk ni imel veliko koristi. Nepripravljenost oblasti na širše zasnovane akcije, s katerimi bi kmete poučevali o koristih čebelarjenja, je vodila v stagnacijo na tem področju, pa tudi zasebni poskusi, kot je čebelarška šola pod vodstvom Petra Pavla Glavarja, so imeli skromen doseg. Pozivi k posodobitvi in širjenju čebelarskih znanj so bili v 18. stoletju omejeni na redke posameznike, ki širše javnosti niso mogli doseči. Napredek se je pojavil šele v 19. stoletju, kar pa že presega okvire našega prispevka.

Urniki usposabljanj v decembru 2023

Vsa usposabljanja so namenjena vsem slovenskim čebelarjem. Člani ČZS morajo na usposabljanja obvezno prinesiti izkaznico ČZS! Pridržujemo si pravico, da iz objektivnih razlogov urnik naknadno spremenimo. Redno spremljajte posodobitve urnika usposabljanj na spletni strani ČZS.

Naslov	Lokacija	Datum	Ura	Izvajalec	Podatki za stik
Možnosti pridobivanja in črpanja nepovratnih sredstev	Knjižnica Cirila Kosmača, Tumov drevored 6, Tolmin	4. 12. 2023	16.00	Tina Žerovnik	g. Podgornik, 040 800 402
Priprava čebeljih pridelkov za prodajo in čebelarška zakonodaja s področja prodaje in trženja	Cesta na stadion 2, Gornja Radgona	6. 12. 2023	17.00	Mojca Pibernik	g. Kokol 070 870 426
Možnosti pridobivanja in črpanja nepovratnih sredstev	Čebelarstvo Atelšek, Povir 52, Sežana	8. 12. 2023	17.00	Tina Žerovnik	g. Atelšek, 041 649 142
Smernice dobrih higienskih navad -OBNOVITVENE	Knjižnica Cirila Kosmača, Tumov drevored 6, Tolmin	11. 12. 2023	16.00	Aljaž Debelak	g. Podgornik 040 800 402
Tehnologija pridelave medu in označevanje	ČD Šmarje pri Jelšah, Vegova 28, Šmarje pri Jelšah	12. 12. 2023	17.00	Urška Ratajč	g. Babnik 031 790 827
Priprava čebeljih pridelkov za prodajo in čebelarška zakonodaja s področja prodaje in trženja	ČŠOD Cerkno, Bevkova ulica 22, Cerkno	20. 12. 2023	16.00	Mojca Pibernik	g. Razpet 041 318 895

Uspešno zaključen projekt »Čebelja pravljica povezuje«

Slovenija je v svetu znana kot čebelarstva dežela, ki je dala svetovnemu čebelarstvu izjemen prispevek. Slovensko čebelarstvo je v marsičem posebno – imamo kranjsko čebelo in svojevrsten AŽ-panj, čebelnjake in panjske končnice, pečemo medenjake, izdelujemo izdelke iz lecta itd. Zato ni presenetljivo, da čebelarstvo postaja ena pomembnejših panog slovenskega zelenega turizma. Še kako se zavedamo, da je čebela za naš planet potrebna.

Povezovanje partnerjev v projektu Čebelja pravljica povezuje je omogočilo oblikovanje in razvoj **inovativnega turističnega proizvoda**, ki je povezal Čebelarstvo center na Brdu pri Lukovici in Levčevo domačijo v Dolu pri Ljubljani, dve pomembni turistični točki na območju LAS Srce Slovenije.

Projekt je omogočil nadgradnjo čebelarstva učne poti **Čebelarstva zveze Slovenije pri Čebelarstvu centru Slovenije** za slepe in slabovidne s pomočjo elektronskih tablic in hkrati inovativen pristop **Gostišča pri Čebelicah**, ki bo s pomočjo elektronske tablice slepim in slabovidnim na čutni način omogočil samostojno naročanje hrane in pijače iz ponudbe. Prav tako pa ne gre brez degustacije tipičnih slovenskih medov in seveda tudi zanimive delavnice izdelave svečk iz voska ter iskanja skritega zaklada na medovitni učni poti s pomočjo elektronskih tablic.

Na **Levčevi domačiji v Občini Dol pri Ljubljani** je postavljen pravi slovenski čebeljak za učne namene ter vzgojo čebel. Čebeljak, s katerim upravlja **Čebelarstvo društvo Dolsko**, je namenjen za učenje, pridobivanje medu, prikaz del v čebelarstvu sezoni in apiterapiji. Prostor na Levčevi domačiji omogoča tudi spoznavanje z medovitimi

Odpriče čebelnjaka

rastlinami in zelišči, izvedbo delavnice peke medenjakov ali pa preprosto uživanje v idiličnem okolju stare domačije, obdane z zelenjem. Obiščete nas lahko na lokacijah na Brdu pri Lukovici in Dolu pri Ljubljani ter se dogovorite za strokovno voden ogled. Domačini vam bodo približali čebelji svet, tudi ranljivejšim skupinam, in tako dokazali, da čebela res povezuje. Projekt s pomočjo LAS Srce Slovenije sofinancirata Evropska unija iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Republika Slovenija v okviru Programa razvoja podeželja RS 2014–2020.

Čebelarstva zveza Slovenije

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Strokovni svet Priznane rejske organizacije (SS PRO) zbira prijave interesentov za izvajanje umetnega opravevanja matic.

Pri vzreji rodovniških matic je treba zagotavljati nadzorovano opravevanje mladih matic. V Sloveniji to poskušamo dosegati s plemenilnimi postajami (PP), pri čemer imamo težavo, da jih nimamo dovolj, kar je posledica dejstev, da na splošno nimamo veliko mest/območij, kjer bi te lahko vzpostavili, v nekaterih primerih pa primanjkuje zanimanja lokalnih vzrejevalcev oz. čebelarstva društev za vzpostavitev. Potrebna je namreč izolacija PP od drugih okoliških čebel, poleg tega je treba imeti tudi primerno osebo, ki upravlja s postajo in je poleg tega, po zdajšnji zakonodaji, tudi potrjen vzrejevalec čebeljih matic. V zadnjem obdobju uspešno deluje PP Lučka Bela, ki jo ob nedavnem neurju 4. avgusta 2023 utrpela velikansko škodo, ko je obilno deževje v veliki meri uničilo dovozno cesto.

Lokalni čebelarji v tem obdobju iščejo nadomestno lokacijo, ki bi zagotavljala nadzorovano parjenje matic v naslednji čebelarstvo sezoni.

V pretekli sezoni so vzrejevalci matic izkazali povečano zanimanje za nadzorovano parjenje matic, ki se mu je ponovno pridružilo tudi umetno opravevanje matic, ki ga je izvajal Stanislav Plut, ki ima s postopkom v Sloveniji največ izkušenj. Pridobljeni rezultati so bili spodbudni, zato si v SS PRO želimo prakso razširiti.

V prihodnje želimo usposobiti osebo, ki bo pripravljena v čebelarstvo sezoni umetno opravevati matic. Postopek opravevanja ni preprost in od izvajalca zahteva veliko znanja, dobro mero natančnosti in prakso. Kandidati, ki jih postopek zanima in so se tega pripravljeno naučiti in ga kasneje izvajati, se prijavite na e-naslov: peter.kozmus@czs.si.

Ob prijavi se na kratko opišite.

dr. Peter Kozmus, SVRP

Vabilo na praznovanje razglasitve svetovnega dneva čebel

Slovenija je bila pobudnica razglasitve svetovnega dneva čebel, ki so ga 20. decembra 2017 soglasno potrdile vse države članice OZN.

Čebelarska zveza Slovenije, Javna svetovalna služba v čebelarstvu, in Občina Ilirska Bistrica ob tej obletnici vabita na strokovni posvet z naslovom **Naš panj, nova zgodba**.

Dogodek bo potekal v **sredo, 20. decembra 2023, ob 16. uri v Domu na Vidmu v Ilirski Bistrici**.

Predstavili vam bomo idejno zasnovo za sodobni multimedijiški interpretacijski center v Ilirski Bistrici, ki bo posvečen Antonu Žnideršiču in AŽ-panju.

Sodelovanje na strokovnem delu srečanja so potrdili:

- Boštjan Noč, predsednik ČZS;
- mag. Dejan Židan, državni sekretar, MGTS;
- dr. Peter Kozmus, podpredsednik Apimondie;
- dr. Gregor Kovačič, župan Občine Ilirska Bistrica;
- mag. Snežana Popovič, vodja Službe za evropske zadeve in mednarodno sodelovanje, MGTS;
- Luka Kočevar, vodja Službe za odnose z javnostmi in promocijo, MKGP;
- Zorko Šabec, Čebelarsko društvo Anton Žnideršič Ilirska Bistrica;
- Alenka Selčan Božič, načrtovalka interpretacije (Interpret Europe), Ljubljana, avtorica idejne zasnove multimedijskega centra.

Boštjan Noč, predsednik ČZS

Vljudno vabljeni!

dr. Gregor Kovačič,
župan Občine Ilirska Bistrica

Zapeljiva kulinarična učna izkušnja v Čebelarskem centru Slovenije

Vabimo vas, da se pridružite enkratni kuharski delavnici, posvečeni čarobnemu svetu medene kulinarike, ki bo potekala **11. decembra 2023 z začetkom ob 17. uri**. To nepozabno doživetje bo gostila idilična lokacija Gostišče pri Čebelici, Brdo pri Lukovici 8, in ga bo vodila izkušena upokojena profesorica Marija Arh Ivanšek, priznana strokovnjakinja na področju medenih kulinaričnih umetnosti.

Na tej triurni kulinarični delavnici bodo udeleženci raziskovali vse subtilnosti in edinstvene možnosti uporabe medu v kulinariki. Delavnica bo zajemala uvod in teoretične osnove: predstavitev raznih vrst medu in receptov oz. tehnologijo priprave jedi, samo pripravo jedi s sprotno demonstracijo ter degustacijo jedi in ugotavljanje usklajenosti okusov s poudarkom na uporabi raznih vrst medu.

Pod budnim vodstvom profesorice Marije boste skupaj pripravili izbrane specialitete:

medene rezine z bučnimi semeni in belim ledom,

medenjake s pomarančnim belim ledom,

sadni kruh (umešano testo, suho sadje, orehi) s pomarančnim/vinskim šodojem,

skutno medeno kremo z malinami,

okuse potice – makovo potičko na skutni kremi in peno s cvetnim prahom.

Udeleženci bodo na koncu delavnice okušali te izjemne stvaritve v prijetni družbi, kar jim bo omogočilo ne le, da odnesejo s seboj dragocene recepte, ampak tudi neprecenljivo znanje. Prepričani smo, da bo ta kulinarična izkušnja obogatila vaše praznike.

Cena te edinstvene delavnice je za člane ČZS 50 EUR s 50-% popustom, cena brez popusta za nečlane znaša 100,00 EUR. Živila so vključena v ceno. Kotizacija mora biti plačana pred začetkom delavnice.

Prijave zbiramo do 7. decembra 2023 na: info@czs.si (sporočite ime in priimek, e-naslov, tel. št.).

Delavnica se bo izvedla, če bo prijavljenih minimalno 12 oseb.

Boris Potočnik, svetovalca za izobraževanje in usposabljanje

Predlogi za odličja oz. plakete Antona Janše v letu 2024

Predlogi za dobitnike odličij Antona Janše I. stopnje

Čebelarstva in območne čebelarke organizacije prosimo, da najpozneje do 31. januarja 2024 na naslov Čebelarke zveze Slovenije pošljejo pisne predloge za dobitnike odličij Antona Janše I. stopnje ter plaket Antona Janše v letu 2024. Pri oblikovanju predlogov upoštevajte merila veljavnega Pravilnika o odlikovanjih, priznanjih in nagradah, ki je objavljen na spletni strani ČZS. Na tej spletni strani boste našli tudi obrazec za pripravo predloga.

Praznovanje obletnic delovanja čebelarke družtev

Vse čebelarke organizacije, ki bodo v letu 2024 praznovala 50-, 70- ali 90-letnico svojega delovanja in bodo tako tudi prejemnice odličja Antona Janše, prosimo, da to do 31. januarja 2024 pisno sporočijo na naslov Čebelarke zveze Slovenije. Čebelarke organizacije, ki bodo v letu 2024 praznovala 100- ali večletnico svojega delovanja in bodo tako prejemnice plakete Antona Janše, prosimo, da to prav tako do 31. januarja 2024 pisno sporočijo na naslov Čebelarke zveze Slovenije.

Predlogi za nagrado P. P. Glavarja

Nagrado P. P. G. za življenjsko delo trajne vrednosti lahko predlagate do 31. januarja 2024, saj so za to potrebna finančna sredstva, ki jih mora Čebelarke zveza Slovenije načrtovati v svojem finančnem programu. Na podlagi vloge, komisija poda predlog UO-ju za sprejem. Kandidat mora:

- objaviti izvirna avtorizirana teoretična dela uporabne vrednosti izjemnega pomena za napredek čebelarstva;
- objaviti znanstvene prispevke, diplomsko nalogo, problemsko-analitično obdelane teme in podobne dosežke uporabne vrednosti s področja čebelarstva.

Predlogi za častno diplomu A. Ž. ali nagrado A. Ž.

Prijave za častne diplome A. Ž. lahko na predpisanem vprašalniku vlagajo kandidati vse leto.

Častno diplomu A. Ž. na predlog pristojne komisije podeli UO ČZS inovatorju za izvirne novosti ali izboljšave (invencije) s področja tehnologije čebelarjenja, ki jih avtor daje na razpolago vsem čebelarjem. Častna diploma A. Ž. je posebna listina.

Nagrado A. Ž. v višini povprečne bruto plače v državi, izplačane v minulem letu, na predlog pristojne komisije podeli UO ČZS inovatorju za izjemne inovacijske dosežke s področja tehnologije čebelarjenja, ki bistveno izstopajo po količini (številu inovacij) kakovosti (ekonomski učinkovitosti) inovacij, in jih avtor daje na razpolago vsem čebelarjem. Nagrada A. Ž. je posebna listina in denarna nagrada.

Dodatne informacije prejmete pri tajnici ČZS: barbara.dimc@czs.si, 041 370 409.

Komisija UO ČZS za odlikovanja in nagrade

Strokovna razprava o pridobivanju čebeljega strupa

Javna svetovalna služba v čebelarstvu v **torek, 5. decembra, ob 17. uri** v Čebelarke centru Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, prireja strokovno razpravo na temo **pridobivanja čebeljega strupa**. Na razpravi bomo spoznali različne izkušnje čebelarjev pri pridobivanju strupa, različne načine za pridobivanje tega pridelka, izzive, s katerimi se srečujemo, potencialne nevarnosti čebeljega strupa in tematiko alergijske reakcije na čebelji strup. Na strokovni razpravi bodo sodelovali:

doc. dr. Aleš Rozman, vodja oddelka za endoskopijo dihal in prebavil na Univerzitetni kliniki Golnik in predavatelj na Medicinski fakulteti Univerze v Ljubljani,

Miran Kumer, čebelar in apiterapevt, ki se ukvarja tudi s pridelavo strupa in razvojem lastnih naprav za njegovo pridobivanje,

Simon Golob, svetovalca specialist za tehnologijo čebelarjenja JSSČ.

Lepo vabljeni!

Suh čebelji strup

Foto: Arhiv ČZS

»Okusite pravi, kakovostni med« tehnološki informator/koledar za leto 2024

Slovenija s svojo raznovrstno geografsko krajino in specifičnim rastlinjem daje odlične pogoje za pridelavo medu v shemah višje kakovosti. Čebelarji v Sloveniji lahko svojim strankam ponudimo Slovenski med z zaščitno geografsko označbo, Kočevski gozdni med z zaščiteno označbo porekla, Kraški med z zaščiteno označbo porekla ter ekološki med in druge čebelje pridelke. Ker se zavedamo pomena shem višje kakovosti, tako za čebelarje kot za kupce, je tema tehnološkega informatorja/koledarja ČZS za leto 2024 sheme višjih kakovosti. Na vsaki izmed 12 strani vas tako poleg mesečnih čebelarskih nasvetov pričakajo tudi informacije o eni izmed štirih shem ter fotografije s čebelarsko tematiko. Tehnološki informator/koledar je za člane ČZS priložen decembrski številki revije *Slovenski čebelar*.

Zaradi svojega videza in vsebine je tehnološki informator v obliki koledarja tudi odlično darilo, ki ga lahko ob prihajajočih praznikih in zaključku leta podarite svojim prijateljem, družinskim članom, znancem in kupcem svojih pridelkov in izdelkov ter tako dodatno prispevate k prepoznavnosti svojega čebelarstva (na zavihek na podložni strani lahko vključite tudi nalepko s svojim logotipom). Dodatne izvode lahko naročite pri poslovni sekretarki ČZS Ines Zajc Žunič na e-naslovu: ines.zunic@czs.si ali na telefonski številki: 01 729 61 00.

Simon Golob, svetovalec specialist za tehnologijo čebelarjenja

Cerkniški karneval bo v znamenju čebeljega leta

Osrednja maska cekerškega karnevala bo kranjska sivka, za ambasadorja karnevala so povabili Boštjana Noča, predsednika Čebelarske zveze Slovenije, ki je v izjavi za medije povedal: "Dobiti možnost, da je osrednji lik tako pomembnega festivala, kot je pustni karneval v Cerknici, čebela, je čast."

Povezovanje v projektih in sodelovanje so ključni za še boljšo prepoznavnost, zato vabimo vsa društva, da se karnevala udeležimo.

Čebelarska zveza Slovenije

Ambroževe maše in praznovanja po Sloveniji

Ambroževa maša ČD Šenčur: 10. decembra 2023 ob 10. uri v cerkvi sv. Jurija v Šenčurju.

Ambroževa maša ČD Loška dolina - Stari trg: 3. decembra 2023 ob 10. uri v cerkvi svetega Jurija v Starem trgu, Stari trg pri Ložu.

Ambroževa maša ČD Lovrenc na Pohorju: 10. decembra 2023 ob 10. uri v cerkvi svetega Lovrenca.

Ambroževa maša ČD Šentjernej: 7. decembra 2023 ob 16. uri v cerkvi sv. Jerneja v Šentjerneju.

Ambroževa maša ČD Krtina - Dob: 10. decembra 2023 ob 10. uri v farni cerkvi sv. Martina v Dobu. Čebelarska društva prosim, da se maše udeležijo z društvenimi prapori.

Ambroževa maša ČD Radeče: 9. decembra 2023 ob 11. uri v cerkvi sv. Treh kraljev na Brunku nad Radečami.

Ambroževa maša ČZ Sa-Ša in ČD Gornji Grad: 3. decembra 2023 ob 9. uri v romarski cerkvi Marije Zvezde v Novi Štifti pri Gornjem Gradu. Vabljeni vsi čebelarji in ljubitelji čebelarstva, praporščaki s prapori.

Ambroževa maša ČD Stična: 3. decembra 2023 ob 10. uri v baziliki Žalostne Matere Božje. Po maši vabljeni tudi na adventni sejem na dvorišču opatije.

Ambroževa maša ČD Vir: 7. decembra 2023 ob 18. uri v farni cerkvi sv. Jožefa na Viru pri Domžalah. Zaželeno je, da udeleženci pridejo v svečanih čebelarskih oblekah in s seboj prinesejo čebelarske prapore.

Ambroževa maša ČD Dolsko: 9. decembra 2023 ob 19. uri v cerkvi pri sv. Marjeti, Dol pri Ljubljani.

Ambroževa maša ČD Vojnik: 7. decembra 2023 ob 17. uri v župnijski cerkvi sv. Jožefa na Frankolovem. Praporščaki pridejo 30 minut prej.

Ambroževa maša ČD Cerklje na Gorenjskem: 10. decembra 2023 ob 10. uri v cerkvi sv. Ambroža na Ambrožu pod Krvavcem. Čebelarska društva vabimo, da se maše udeležijo s prapori.

Ambroževa maša ČD Tržič: 10. decembra 2023 ob 10. uri v cerkvi sv. Janeza Krstnika v Kovorju.

KRANJICA CARNIOLAN

3D-kranjica – čebela velikanka lahko prileti tudi k vam

V letu 2023 je 3D-kranjica obiskala 16 lokacij. Pritegnila je veliko pozornosti in navduševala s svojo velikostjo v razmerju 100 : 1. Razvila jo je Čebelarstva zveza Slovenije v sodelovanju s slovenskimi strokovnjaki. 3D-kranjica bo tudi v letu 2024 nadaljevala svojo pot po različnih lokacijah v Sloveniji in tujini. Bo obiskala tudi vas?

Zaradi velikega zanimanja terminov za izposojanje v letu 2024 hitro zmanjkuje. Da si zagotovite želeni termin, vas spodbujamo, da čim prej povprašate in rezervirate fizični model 3D-kranjice.

Izposoja 3D-kranjice

Za možnost izposoje 3D-kranjice (dimenzija: 1930 × 1930 × 1450 mm, 385 kg) se obrnite na Čebelarstvo zvezo Slovenije (boris.potocnik@czs, 051 637 204), kjer vam bomo dali več informacij glede prostih terminov izposoje, tehničnih informacij o prevozu, postavitvi itd. Izposoja se uredi s pogodbo in je brezplačna, za prevoz pa poskrbi izposojevalec sam. Priporoča se izposoja za obdobje, daljše od enega tedna. **Izposoja se uredi in je potrjena šele, ko se opravijo vsi koraki: 1. izpolnjen obrazec za izposojanje, 2. uskladitev termina izposoje, 3. izposojevalčev podpis pogodbe o izposoji, 4. vplačilo varščine 500 EUR najemodajalcu, 5. najemodajalčev podpis pogodbe.**

Več informacij na spletni strani: <https://czs.si/content/3dkranjica>.

Čebelarstva zveza Slovenije

Vabilo na strokovno razpravo o bršljanovem medu

Letos se je pojavilo izrazito medenje bršljana, zato so čebelarji izrazili potrebo po znanju o tehnologiji pridelave in prepoznavanju vrstno čistega bršljanovega medu. S tem namenom Čebelarstva zveza Slovenije, Javna svetovalna služba v čebelarstvu, organizira strokovno razpravo o bršljanovem medu. Na razpravi bodo sodelovali gostje:

- **g. Klavdijo Babič**, terenski svetovalec ČZS: Tehnologija pridobivanja bršljanovega medu;
- **izr. prof. dr. Mojca Korošec**, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta: Senzorične lastnosti bršljanovega medu;
- **g. Aljaž Debelak**, svetovalec za varno hrano, ČZS, JSSČ: Problematika točenja bršljanovega medu.

Vabimo vas, da se udeležite strokovne razprave, ki bo potekala **v torek, 12. decembra 2023, ob 16.00 na sedežu ČZS na Brdu pri Lukovici.**

Vljudno vabljeni!

Mednarodni simpozij Dan apiterapije 2023

Javna svetovalna služba v čebelarstvu Čebelarске zveze Slovenije je tudi letos v sodelovanju s Čebelarско zvezo društev Štajerske organizirala tradicionalni simpozij Dan apiterapije. Mednarodni simpozij je potekal v soboto, 28. oktobra 2023, na Fakulteti za kmetijstvo in biosistemske vede Univerze v Mariboru. Udeležence so na začetku pozdravili Vlado Vogrinec, predsednik ČZDŠ, Karl Vogrinčič, predsednik Komisije za apiterapijo dr. Filipa Terča, in Boštjan Noč, predsednik ČZS. Strokovni program smo odprli s predavanjem prof. dr. Sonje Smole Možina z Biotehniške fakultete na temo protimikrobne učinkovitosti in obstojnosti čebeljih pridelkov. V večletnih raziskavah cvetnega prahu in medu so ugotovili, da je cvetni prah zaradi visoke vsebnosti vode mikrobiološko zelo občutljivo živilo (glavni povzročitelji kvarjenja so kvasovke). Njegova protimikrobna dejavnost je odvisna od botaničnega porekla, stabilnost pa od pogojev skladiščenja. Študije so potrdile, da imajo temnejše vrste medu (gozdni, kostanjev, hojev, ajdov) višjo antioksidativno učinkovitost in boljše protimikrobno delovanje kot svetlejšje vrste medu (akacijev, cvetlični). Predavateljica je poudarila, da imamo v Sloveniji dobre naravne razmere za pridelavo kakovostnih čebeljih pridelkov, tovrstne raziskave pa prispevajo k dodatnemu izboljšanju pridelave in skladiščenja, da se bioaktivne lastnosti pridelkov čim bolj ohranijo.

Nadaljevali smo s predavanjem o izgorelosti in načinih podpore ob okrevanju z apiterapijo. Ivo Bider je predstavil vzroke, simptome in stopnje izgorelosti. Največ tveganja je pri perfekcionistih, deloholikih in čustveno občutljivih ljudeh, v splošnem pa so med najbolj ogroženimi skupinami ljudje na vodstvenih položajih, dijaki in študentje ter strokovni kader (zlasti zdravstvo in naravoslovne vede). Ob izgorelosti pride do motenj izločanja kortizola in v naprednih stopnjah si človek težko pomaga sam, nujno potrebuje strokovno podporo. Pri okrevanju lahko pomagajo tudi apiterapevti: blagodejno delujejo počitek v čebelnjaku, vdihavanje panjskega zraka, medena masaža in poslušanje brenčanja čebel.

Nika Pengal je povzela sestavo čebeljega strupa, zgodovino uporabe, sodobne načine uporabe čebeljega strupa ter morebitne zadržke oz. neželene reakcije in bolezni, pri katerih je uporaba čebeljega strupa prepovedana. Podrobneje je opisala tri načine uporabe čebeljega strupa: neposredno s čebelami (apipunktura in mikropunktura), v mazilih in kremah ter z injiciranjem raztopine apitoksina. Med udeleženci je veliko zanimanja sprožila pinceta z distančnikom, ki omogoča izvajanje apipunktura na način, da čebela preživi. Tematiko čebeljega strupa je nadaljeval Matjaž Pogačnik, ki je predstavil celoten postopek aplikacije čebeljega strupa s tehničnimi pripomočki: od pridobivanja čebeljega strupa, čiščenja, analize strupa in priprave raztopine do injiciranja pripravljene raztopine. Uporaba raztopine čebeljega strupa je namenjena izključno strokovnjakom, njeni prednosti pa sta med drugim, da čebele preživijo postopek odvzema strupa in da je možno dozirati majhne odmerke (mikropike).

Gostja iz Češke, Jana Irsáková, splošna zdravnica, ki je zelo naklonjena apiterapiji, je govorila o uporabnosti tinkture voščene vešče. Voščena vešča je čebelarjem poznana predvsem kot škodljivec, manj pa so nam poznani pozitivni učinki izvlečkov njenih ličink za človeško telo. Predavateljica je naštel številne blagodejne vplive tinkture na srčnožilni sistem, kri in krvni tlak ter pljuča in dihalni sistem. Opisala je tudi, kako se lahko tinktura uporablja pri celjenju brazgotin, okrevanju po srčnem infarktu in covidu-19, težavah med nosečnostjo, sladkorni bolezni ipd. Potrebna pa je previdnost zaradi možnosti alergične reakcije ter potencialnih interakcij z drugimi zdravili in terapijami.

Joče Cemič je predstavil ekološko čebelarstvo in pred kratkim odprti apiterapevtski center Evin gaj. Sodobni center v lesenem poslopju gostom ponuja terapije v proposol sobi, aerosolni komori ter apisavni. Poleg toplotnih terapij z oblogami iz čebeljega voska in terapevtskih medenih masaž v centru ponujajo tudi apiterapevtsko svetovanje, vodene ogleda za skupine in degustacije medenih izdelkov. Predsednik ČZS Boštjan Noč je po predavanju g. Cemiču podelil predsednikovo priznanje, saj gre za izjemen projekt, v katerem se zavzema za spoštljiv odnos do narave, naravnega in tradicije, hkrati pa je center tudi odlična promocija ekološkega čebelarstva in apiterapije.

Sklop predavanj je zaključil Jan Prodan, ki je govoril o frekvencah čebel. Ponazoril je razlike v zvoku, ki ga oddajajo čebelje družine in matice v različnih stanjih, in obrazložil, kako bi lahko s stalnim sledenjem zvokom v panju zaznavali spremembe v čebelji družini in pravočasno ukrepali. Opisal je tudi načine uporabe zvoka čebel in kombinacije zvoka čebel z glasbo pri sproščanju in meditaciji. Udeleženci so v prikazu lahko neposredno izkusili razliko zvoka mestnega vrveža v primerjavi z zvoki čebelje družine v vplivu na počutje.

Simpozij smo slavnostno zaključili s podelitvijo certifikatov letošnji generaciji apiterapevtov in apiterapevtov. Celoten dogodek je vedno poklon dr. Filipu Terču, očetu moderne apiterapije, in prav na dan simpozija smo obeleževali 106. obletnico njegove smrti. Simpozij smo sklenili s polaganjem cvetja na njegov grob na pobeškem pokopališču.

Urška Ratajc, svetovalka specialistka za zagotavljanje varne hrane

Napredovanje izvedbe programa »Slovenski apis center dr. Filipa Terča« v Mariboru

Od ideje do izvedbe tako velikega projekta po vsebini programov in zahtevanih finančnih sredstvih je dolga in zahtevna pot. Napredujemo počasi, vendar vztrajno.

Doslej smo v letih 2022 in 2023 sprejeli na vseh pristojnih organih ČZS in ČZD Štajerske odločitve o programu centra in lokacijo, ki je dobila tudi podporo pristojnih služb in vodstva MO Maribor, pa tudi novih lastnikov kompleksa Dvorca Betnava.

Zasnovo smo predstavili na treh ministrstvih, štirih parlamentarnih skupinah strank, kjer je bila ideja prepoznana kot zelo pozitivna, dobili smo soglasno podporo na Regionalni razvojni agenciji, soglasno podporo Sveta podravske regije na 47. seji 23. februarja 2023, na 2. redni seji Razvojnega sveta regije Podravje 14. junija 2023 pa je bil sprejet sklep, kjer se je svet strinjal, da se projekt uvrsti med prioritete razvojne vsebine Podravja. Ta sklep smo namreč nujno potrebovali po predlogih ministrstev ob oddaji vlog za sofinanciranje nepovratnih sredstev na Ministrstvo za kohezijo in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS.

Pogodbo o nakupu štirih parcel v kvadraturi 10.652,5 m² na območju Betnave smo sklenili z zdajšnjim lastnikom območja Betnave 24. novembra 2022, odobritev pravnomočnega pravnega posla zaradi 1590 m² kmetijske zemlje na parceli št. 2048 smo prejeli od Upravne enote Maribor 18. februarja 2023. Za gradnjo kompleksa Slovenski apis center dr. Filipa Terča imamo na voljo 9060 m² stavbnih zemljišč, na katerih bo dovolj prostora za tloris dveh etaž zgradb (pribl. 2300 m²), za parkirišča in druge ureditvene površine.

Ni zanemarljivo dejstvo, da imamo že od časov lastništva Nadškofije Maribor na območju Betnave, torej 23 let, dejavnosti in sedež regijske zveze in že od leta 2013 v najemu 6900 m² ter v uporabi še več kot 2550 m² stavbnih zemljišč in, kot že omenjeno, 1590 m² kmetijske zemlje, kjer stojijo čebelnjak za invalide, regijski čebelnjak in poleg dveh apiterapevtskih čebelnjakov učni čebelnjak in stojišče nakladnih panjev.

Lokacija je bila izbrana zato, ker je to območje že od rimskih časov bilo prepoznano kot pomembno križišče proti severu, jugu in vzhodu. Več kot 500 let star pomemben dvorec daje in bo dajal našim programom sinergijske

učinke tako na gospodarskem, turističnem, prometnem ter kmetijskem področju ter seveda iz izkušenj prepoznavnost naše dosedanje dejavnosti v slovenskem in širšem čezmejnem okolju.

V preteklih dveh mesecih smo pridobivali dodatne informacije od pristojnih za pogoje mikroumestitve zgradb na stavbnih zemljiščih, kar bo koordinirano z izvedbo OPPN MOM, idejno zasnovo v najustreznejši različici in pridobivanju soglasij za gradbeno dokumentacijo v letu 2024.

V oktobru smo bili zaradi zavajanja posameznikov, zaradi pomanjkljivih informacij ali zaradi škodoželjnosti ali drugih interesov prisiljeni preveriti in čakati na odgovore pristojnih institucij, kjer smo prejeli natančne pogoje za izvedbo mikrolokacije objekta na zgoraj omenjenih parcelah.

V vseh dokumentih so dani pogoji, ki jih bomo imeli tudi pred izdajo gradbenega dovoljenja, **niti v enem ni izražena trditvev**, da ni mogoča gradnja Slovenskega apis centra dr. Filipa Terča na tem območju. Nam pa je bila povzročena velika škoda glede stroškov, časa in tudi sicer nepotrebnih dejavnosti tistih, ki bi lahko pomagali pri izvedbi projekta, ne pa pri oviranju projekta, ki je že v teku.

Seveda je celotna časovnica izvedbe projekta najbolj odvisna od finančnih sredstev. V prvi fazi moramo zagotoviti v celoti financiranje za odplačilo kupljenih parcel in dokumentacije do izdaje gradbenega dovoljenja. Šele nato lahko pričakujemo nepovratna državna in evropska sredstva.

Vsak poznavalec si lahko predstavlja, kako zahtevno delo je pred nami še vsaj dve leti.

Zato seveda v interesu večine slovenskih čebelarjev in Čebelarke zveze Slovenije prosimo za nadaljnjo ne samo verbalno podporo, temveč tudi konkretno finančno z donacijami za izvedbo največjega projekta, ki smo si ga zadali za nadaljnji razvoj čebelarstva in apiterapije v slovenskem in evropskem prostoru.

Prepričan sem, da bomo slovenski čebelarji še do 150-letnice začetka delovanja dr. Filipa Terča v Mariboru, leta 2006 imenovanega »očeta apiterapije moderne dobe«, slavili delovanje centra v polnem obsegu.

Vlado Pušnik, predsednik gradbenega odbora

Devetdeset let Ivana Jurkoviča

Septembra letos je visoki jubilej praznoval priznani čebelar, inovator, publicist in mednarodni predavatelj Ivan Jurkovič. S svojo neomajno življenjsko potjo je prispeval k utrjevanju slovesa naprednega slovenskega čebelarstva v domačem in mednarodnem čebelarskem prostoru.

Čebelari od otroških let. S ponosom se spominja čebelnjaka, ki ga je postavil njegov stari oče. V ČD Ljubljana se je včlanil leta 1980 in je danes njegov častni član.

Ivan Jurkovič velja za pionirja čebelarjenja z oksalno kislino. S člankom *Ne zamudite priložnosti*, objavljenim leta 1999 v *Slovenskem čebelarju*, je začel tlakovati pot uporabi oksalne kisline v slovenskem čebelarstvu. V naslednjih letih je razvil preprost termosublimator za zatiranje varoj. Njegov dosežek je potrdil mednarodno priznani čebelarski strokovnjak dr.

Liebig v knjigi *Preprosto čebelarjenje z besedami: »Bistveno poenostavljen način sublimacije oksalne kisline pa so razvili v Sloveniji in ga imenovali termosublimator.«* V spominu mnogih čebelarjev ostaja fotografija termosublimatorja, ki je bila leta 2002 objavljena na naslovni strani *Slovenskega čebelarja*. Že več kot 20 let uspešno zatira varoje izključno s termosublimacijo. Bil je član leta 2009 ustanovljene Komisije za ekološko čebelarjenje pri ČZS.

V čebelarskih prispevkih v domačih in tujih revijah objavlja svoje številne inovacije. Prizadeva si za preproste in koristne izboljšave v čebelarstvu. Ena izmed njih je ometalnik čebel za nakladne panje, s katerim se čebele ometejo neposredno v visoko podnico. Njegovo učinkovitost pojasni s preprostimi besedami, »da je z njim postalo točenje medu prijetno opravilo«. Kot izumitelj nakladnega panja GJ (Gerstung-Jurkovič) je slovenskim čebelarjem omogočil hiter in nezapleten prehod s čebelarjenja v AŽ-panjih. Velja za mednarodno priznanega inovatorja na panjskem področju in je sodeloval kot član v evropskem združenju nakladnega čebelarjenja, s sedežem v Nemčiji.

Po izobrazbi univ. dipl. inž. gozdarstva z zanimanjem spremlja čebelje paše in kot predavatelj o njih rad deli izkušnje. Je soavtor knjige *Slovensko čebelarstvo v tretje tisočletje 2*. Ivan Jurkovič je prejel naslednja odlikovanja: vsa odličja Antona Janše, častno diplomu Antona Žnideršiča za inovacije v čebelarstvu, priznanje evropskega združenja nakladnega čebelarjenja in priznanje za čebelarjenje ČD Ljubljana.

Spoštovani čebelar Ivan Jurkovič, iskrene čestitke slovenskih čebelark in slovenskih čebelarjev za vaš visoki osebni jubilej! Naj vam čebele prinašajo še veliko veselja in zadovoljstva ter inovativnih odgovorov predvsem na področju sonaravnega čebelarjenja.

Gregor Drolc, podpredsednik in urednik zbornika ČD Ljubljana

Matej-Matko Blejec, devetdesetletnik

V mesecu oktobru je naš čebelarski prijatelj in vzornik Matej-Matko Blejec slavil častitljivi jubilej – 90. rojstni dan. Članice in člani Čebelarskega društva Mengeš smo veseli in ponosni, da imamo Matka v svoji sredi, in mu iz srca želimo obilo zdravja in mirnih poznih let. Matej-Matko Blejec je starosta slovenskih čebelarjev, saj čebelari že več kot 70 let. Čebelarila sta tudi že njegova starša, svoj prvi roj je ogrenil pri devetih letih. Ob skrbi za družino ter odgovorni službi je velik del svojih dejavnosti posvetil prav čebelarstvu. Ves čas je prizadevno deloval v čebelarskih organizacijah. Sodil je med čebelarje z velikim številom čebeljih družin, ki jih je vrsto let prevažal na pašo. Med čebelarji velja za uglednega stanovskega kolega. Matko je bil ustanovitelj našega društva in ga je vodil kar 14 let, do nedavnega pa je v društvu deloval

kot član upravnega odbora in strokovnih komisij. Kot izkušen čebelar je s svojim znanjem in izkušnjami pomagal mnogim na začetku čebelarske poti, pa tudi izkušenejšim. Njegova vpetost v delovanje Čebelarske zveze Slovenije je vredna občudovanja. Od začetka gradnje do dokončanja Čebelarskega centra Slovenije je bil član gradbenega odbora, vrsto let član Upravnega odbora ČZS, član različnih strokovnih komisij, ne nazadnje prvi praporščak Čebelarske zveze Slovenije, katere prapor je, dokler je zmogel, nosil s posebnim ponosom.

Za svoje delo na področju čebelarstva je prejel vsa tri odlikovanja Antona Janše ter druga visoka državna priznanja, Matko je tudi častni občan Občine Mengeš.

Čebelarsko društvo Mengeš, zanj Anton Tomec, tajnik

ČD Krtina Dob prosi za pomoč

Pred dobrim letom dni smo v ČD Krtina Dob z velikim veseljem odprli čebelarstvo učilnico na prostem, ki smo jo postavili poleg svojega učnega čebelnjaka pod Močilnikom v Dobu pri Domžalah. Po dolgih letih želja nam jo je uspelo postaviti s pomočjo številnih ur prostovoljnega dela članov, učencev ter krajanov in donatorjev. Učilnico smo s pridom uporabljali člani ČD Krtina Dob, učenci čebelarskega krožka ter mnogi krajan. V nedeljo, 22. oktobra 2023, pa nas je presenetila žalostna novica. Vandali so požgali našo čebelarstvo učilnico na prostem. To nas je močno prizadelo. Ostali smo brez prostora, brez vseh pripomočkov za izvajanje čebelarskega krožka ter pripomočkov za potrebe predstavitev čebelarske dejavnosti skupinam obiskovalcev. A v društvu ne nameravamo stati križem rok! Vse spodbudne besede in izreki podpore, ki smo jih bili deležni vse od požiga, so nas prepričali, da je obnova edina logična pot naprej! V ta namen že zbiramo prostovoljne prispevke za obnovo učilnice, da bomo stari in nadobudni mladi čebelarji lahko kar najhitreje dobili nazaj svoj prostor za izobraževanja in druženja. Tudi vas prosimo za podporo in pomoč. Veseli bomo vsakega prostovoljnega prispevka.

Člani ČD Krtina Dob

Podatki za nakazilo prostovoljnega prispevka:

Čebelarstvo društvo Krtina Dob

Ulica 7. avgusta 9, 1233 Dob

IBAN prejemnika: SI56 6100 0002 1038 192

Referenca prejemnika: SI00 29140

Namen plačila: DONACIJA – OBNOVA UČILNICE NA PROSTEM

Koda namena: CHAR

Razvitje društvenega prapora

V soboto, 5. avgusta 2023, je bil v okviru prireditev ob 19. prazniku Občine Šalovci tudi praznik Čebelarskega društva Šalovci. Na prireditvi, ki se je začela ob 14.00, je potekalo slavnostno razvitje prvega društvenega prapora.

Prireditve se je začela s prihodom praporščakov. Sledilo je slavnostno razvitje prapora, ki sta ga opravila župan Občine Šalovci g. Iztok Fartek in predsednik ČD Šalovci g. Vili Hribernik, nato je sledila predaja prapora praporščaku g. Darku Časarju, ki je podal zaobljubo, zatem je sledilo pripenjanje spominskih trakov, ki so ga opravili župana občin Šalovci in Gornji Petrovci ter predstavnik Občine Hodoš. Blagoslov prapora sta opravila duhovnik Vili Hribernik ter evangeličanski duhovnik Peter Andrečak. Po blagoslovu je sledilo bratenje razvitega prapora z drugimi prisotnimi prapori.

Po slavnostnem razvitju prapora je vse prisotne pozdravil in nagovoril župan Občine Šalovci g. Iztok Fartek, za njim pa predsednik ČD Šalovci g. Vili Hribernik, nato je v kratkem nagovoru predstavil vsebino in motive na praporu tajnik društva g. Jože Verner. Slavnostne prireditve se je v imenu Čebelarske zveze udeležil podpredsednik g. Janez Vencelj, ki nas je pozdravil v imenu ČZS in njenega predsednika ter nam čestital ob tako velikem dogodku za naše društvo. Obenem se nam je zahvalil za vložen trud pri ohranjanju čebel in za širjenje zavesti o pomenu čebel. Zahvalo je namenil tudi županom za podporo lokalne skupnosti.

V imenu ČZDP se je prireditve udeležil tajnik g. Marjan Časar.

V kratkem nagovoru je vse prisotne pozdravil tudi župan Občine Gornji Petrovci g. Franc Šlihthuber, ki nam je obenem tudi čestital ob tako pomembnem dogodku.

Prireditve je na izviren način vodila in povezovala Mihaela Kalamar, za kulturni del programa pa so poskrbeli otroci z glasbenim nastopom, kar je prireditve naredilo še bolj svečano.

Člani društva skupaj z vodstvom in praporščakom obljublamo, da bomo dosedanje delo nadaljevali in se z novo razvitim praporom ponosno izkazovali na prireditvah pod okriljem ČZS, ČZDP in ČD Šalovci. Naj medi!

Tajnik društva Jože Verner

Zapustili so nas

Anton Nemanič 1939–2023

Februarja 2023 je odšel dolgoletni član našega društva Anton Nemanič. Ljubezen do čebel je pridobil že kot osnovnošolec, ko je pomagal pri delu v šolskem čebelnjaku. Leta 1982, ko je postal član društva, je začel poglobljeno izobraževanje v čebelarstvu, tako je v letu 2006 postal čebelarski mojster. V društvu je dolga leta opravljal tajniške posle, za svoje delo je prejel številna odlikovanja, med drugim tudi odlikovanja Antona Janše III., II. in I. stopnje. V svojem čebelnjaku pod Pohorjem je čebelaril z do 40 družinami, za pridelani med je prejel številna odlikovanja. Hvala za tvoje delo, pogrešali te bomo.

ČD Peter Močnik
Studenci - Pekre

Jože Grandovec 1939–2023

Aprila 2023 nas je zapustil dolgoletni čebelar, gozdar in vinogradnik Jože Grandovec. Domači župnik iz Soteske ga je leta 1961 navdušil za čebelarstvo, on pa je navdušil sina in vnukinjo. Sčasoma je postal največji čebelar v širši okolici, v društvu je bil član UO-ja. Poleg prevažanje čebel je bil nepogrešljiv pri prevozih

ob gradnji Čebelarskega doma Podstenice. Za zasluge je dobil priznanji Antona Janša III. in II. stopnje. Hvaležni smo za vse nasvete in pomoč, ki jo je nesebično delil drugim. Od njega smo se poslovili s spoštovanjem in hvaležnostjo.

ČD Straža - Dolenjske
Toplice

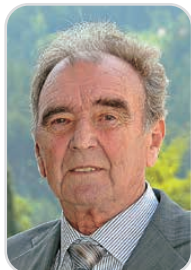
Jože Miklavc 1936–2023

Na začetku pomladi 2023 se je poslovil naš dolgoletni član Jože Miklavc. Čebelariti je začel že leta 1950. V vsej čebelarski dobi se je strokovno izobraževal, zato so se mlajši čebelarji radi k njemu zatekali po nasvete. Nazadnje je čebelaril v čebelnjaku pred hišo z do osmimi družinami. Za svoje delo na področju čebelarstva je prejel več priznanj, tudi odlikovanja Antona Janše III., II. in I. stopnje. Pogrešali te bomo.

ČD Peter Močnik
Studenci - Pekre

Rok Petrič 1931–2023

Za vedno se je poslovil naš najstarejši čebelar Rok Petrič. Čebele so mu bile življenjske spremljevalke. Kljub trdemu delu na kmetiji je vedno našel čas za te male pridne čebele. Bil je dolgoletni član društva in vedno rad prihajal na preda-

vanja in druženja s čebelarji. Bil je dobitnik priznanja A. J. III. stopnje. Hvaležni smo mu za vse, posebej pa za njegove čebelarske pripovedi iz preteklosti, ki so bile zelo poučne. Čebelarji našega društva ga bomo ohranili v trajnem spominu.

ČD Prevalje

Alenka Oder 1948–2023

Slovo od naše zveste članice Alenke je potekalo v ožjem družinskem krogu. Njen prispevek k razvoju čebelarstva in čebelarskega centra v Slov. Bistrici je pustil vidne sledi, ki bogatijo naš prostor. Za svoje delo in prizadevanja je prejela vrsto priznanj in zahval, med njimi tudi odličji Antona Janše III. in II. stopnje leta 2006. Bila je velika, delovna, poštena, ustvarjalna, v napredek usmerjena osebnost. Ostala nam bo v trajnem spominu. Hvala ti za tvoj prispevek, in kjer koli potuješ po vesolju, naj ti bodo čebele, ki si jih tako ljubila in spoštovala, ljubeče spremljevalke.

ČD Slovenska Bistrica

Rudolf Kert 1941–2023

V začetku leta se je za vedno poslovil naš zvesti član Rudi

Kert. V društvu je bil gonilna sila, saj je bil njegov glavni steber. Veliko svojega dela je vložil pri izgradnji učnega čebelnjaka, bil je tudi oskrbnik čebelnjaka. Veliko znanja je prenesel na mlajše rodove in zaradi tega smo mu zelo hvaležni. Čebelaril je z AŽ-panji in njegovo znanje je bilo res odlično. Bil je dobitnik odličja AJ III. in II. stopnje in mnogih drugih priznanj. Vrsto let je bil član UO društva, bil je tudi praporščak, skratka zelo aktiven v vseh vlogah. Za vse smo mu iskreno hvaležni in hvala za njegov veliki kamenček v mozaiku čebelarskega društva.

Spominjali se ga bomo s hvaležnostjo in spoštovanjem.

ČD Prevalje

Lado Skrt 1942–2023

V 82. letu starosti nas je po hudi bolezni zapustil naš dolgoletni član Lado Skrt.

Lado je začel čebelariti z desetimi panji leta 1995. V društvu je bil zelo aktiven, dolga leta je bil poverjenik za pasišča, neprecenljivo pa je bilo njegovo delo zdravljenja vseh čebeljih družin na kanalskem območju. Za njegovo delo smo se mu poklonili s podelitvijo plakete Antona Janše III. stopnje. Bil je velik ljubitelj narave, skrben čebelar z lepo urejenim čebelnjakom, aktiven lovec in pevec in rad je pomagal drugim. Ohranili ga bomo v lepem spominu, naj počiva v miru.

Čebelarsko društvo
Kanal - Brda

Mali oglasi

PRODAM

Med, akacijev, cvetlični, lipov in ajdov. Možna dostava na dom, 041 784 775.

Med, cvetlični, akacijev, ajdov, lipov in kostanjev. Odranci, 041 354 860.

Med, akacijev in cvetlični, ter 200 kg čebeljega voska in 10S AŽ-panje. Ormož, 031 326 959.

Med, kostanjev, akacijev, cvetlični, lipov in ajdov. Možnost dostave do LJ. Murska Sobota, 041 252 695.

Med, cvetlični, pridelan v Beli krajini. Prevzem v Ljubljani, možna tudi dostava. Dobrunje, 070 192 778.

Med, cvetlični in akacijev, ter matični mleček. Možna dostava. Lovrenc na Dravskem polju, 041 579 827.

Med, cvetlični, lipov in akacijev. Košana, 041 575 640.

Med, cvetlični, lipov, akacijev, gozdni in kostanjev, v 300kg sodih ali manjšem pakiranju. Uršna sela, 040 165 921.

Med, cvetlični in lipov. Pivka, 070 684 784.

Med, lipov, v 50kg posodah. Senožec, 031 373 671.

Med, kostanjev. Posavje, 070 862 544.

Med, cvetlični, pakiran v vedra po 40 kg, letnik 2022, kristaliziran. Okolica Krškega, 031 303 337.

Med, lanskoletni gozdni in cvetlični ter letošnji kostanjev in lipov. V sodih po 80 kg. Zasavje, 041 839 496.

Med, cvetlični, lipov, akacijev, gozdni in kostanjev, ter matični mleček. Ptujška Gora, 041 587 573.

Med, akacijev, cvetlični in gozdni (kostanj in lipa). Možna dostava do LJ. Prekmurje, 041 340 408.

Med, lipov, SMGO, kristaliziran, letošnji in lanski. V 900-g kozarcih. Ribnica, 040 758 594.

Med, akacijev, cvetlični, lipov in gozdni. Cerkno, 041 881 830.

Med, cvetlični in lipov. V kozarcih ali rinfuzi. Pivka, 041 575 477.

Med, cvetlični. 031 882 295.

Med, cvetlični in akacijev. 031 144 601.

Med, cvetlični, kostanjev in akacijev, v rinfuzi. Možna menjava za vosek. Novo mesto, 041 385 620.

Cvetni prah. Dolenjska, 031 474 758.

Cvetni prah osmukanec, suh ali zamrznjen, ter AŽ-panje 6S in 11S. Cerklje na Gorenjskem, 030 272 016.

Čebelji vosek, 30 kg. Črenšovci, 040 585 717.

Čebelji vosek, 10 kg. Okolica Kozjanskega, 040 575 924.

Čebelji vosek, večja količina (100 kg). Cerkno, 041 881 830.

Čebelje družine na 7- ali 9-AŽ satih, očiščene varoj. Sprejemam tudi rezervacije za pomlad, na voljo nekje aprila, odvisno od vremena. Domžale, 041 597 760.

Čebelje družine na AŽ-satih, lahko tudi s panjem 10S. Okolica Ivančne Gorice, 040 838 956.

Točilo, 6-satno, samoobračalno, inoks, za sate različnih velikosti. Kot nov. Gorenja vas, 040 236 985.

Točilo, 6-satno, samoobračalno, inoks. Stojalo za odpiranje satja s koritom, samostoječe. Ometalnik in sodi 220 L oz. 300 kg. Okolica Kopra, +44 7 517 064 512.

GJ nakladni panj s tremi nakladami in plastičnim pitalnikom, star 1 leto. Lahko tudi s čebeljo družino. Okolica Žužemberka, 031 612 995.

AŽ-panji, trietažni, s čebeljimi družinami ali brez. Okolica Ptujja, 051 609 812.

Zemljišče skupaj s čebelnjakom v Haložah. Okolica Ptujja, 051 609 812.

Zabojnik, aluminijast, tovarniško izdelan s 64 DB-panji, z dvema nakladama, kompletno z okvirji in nerabljenimi osmukalniki. 040 750 660 ali 040 800 036.

Tovornjak MAN 14232, registriran kot starodobnik, in dve 1000-litrski inoks cisterni, na inoks paletah, z motornim mešalcem za homogenizacijo medu. 040 750 660 ali 040 800 036.

Zabojnik, prevozni, s 65 panji (Budija), brez čebeljih družin. Odlično ohranjen, cena po dogovoru. Velika Polana, 041 656 815.

Tovornjak Iveco Eurocargo za prevoz 73 AŽ 10S panjev s čebeljimi družinami. Dob, 041 403 960.

Prevozna čebelnjaka za 24 družin, stara 4 in 6 let, lahko tudi s čebeljimi družinami. Dramlje, 051 610 398.

Tovornjak za prevoz čebel TAM 5500, letnik 1971, za 60 10S AŽpanjev in 10 7S AŽprašilčkov. Vozilo je lepo ohranjeno in servisirano. Lahko s panji ali brez. Ljubljana, 070 666 455.

Komora za dekrizalizacijo medu, znamke Layson, velikosti 100 × 126 × 141. Metlika, 041 499 191.

Vse za čebelarstvo; prevozni čebelnjak z 72 AŽ-panji in 70 čebeljih družin. Točilo, topilnik voska, posoda za med, različni AŽpanji. Ljubljana, 01 541 61 99.

KUPIM

Centrifugo za čebelji vosek. Škofja Loka, 031 753 345.

Dekrizalizator oz. spiralni grelec za med z nastavitvijo temperature. Grosuplje, 040 851 151.

Spominski bankovec z nominalno vrednostjo o EUR. Na njem sta upodobljeni kranjska čebela in secesijska stavba, v kateri domuje Bankarium. Domžale, 040 866 136.

Vesel božič in srečno novo leto 2024
Naj medi!
Čebelarstva zveza Slovenije

Foto: Ivan Esenko

Vesele praznike
Vse lepo tu 2024

10% POPUST

Iskrena hvala vsem, ki ste skupaj z nami tlakovali poslovno pot iztekajočega se leta. Novo leto pa naj bo vsem vam kot kozarec medu: poln sladke sreče, zdravja in uspehov.

10% BOŽIČNO-NOVOLETNI POPUST v času od 1. do 31.12.2023 za gotovinski nakup pokrovčkov iz zaloge v količinah kartonskega pakiranja. Ponudba FCO prodajalec.

Decembrska ponudba Čebelarske zveze Slovenije

Lesena igra čebelica 30,50 EUR

Igra spomin 4,30 EUR

Vesele čebele 18,90 EUR

Nalivno pero 12,75 EUR

Bidon 9,00 EUR

»Okusite pravi, kakovostni med«
- tehnološki informator/koleNDAR
za leto 2024 4,00 EUR

Kapa 8,10 EUR

Knjiga:
Dobra beseda je kot med 18,00 EUR

Pobarvanka 9,00 EUR

Vsa naročila sprejemamo na tel. št.: 01 729 61 00 ali e-naslov:
ines.zunic@czs.si. Za naročene artikle se v primeru pošiljanja
po pošti zaračuna poštnina!

Zapestnica in ogrlica 8,00 EUR

Izdelava prevoznih čebelnjakov

Anton Ciglič s.p.
www.cebelnjaki.si
info@cebelnjaki.si
 Telefon: 031 681 589

API KON-TAKT
REŠKA CESTA 18A ~ PRESTRANEK
PON - PET 9-12 h ☎ 031 339 287
SPLETNA TRGOVINA 0-24 h
www.cebelskaoprema.si

V DECEMBRU

Popust velja na vse artikule, razen na kozarce in predelavo voska.

-20%

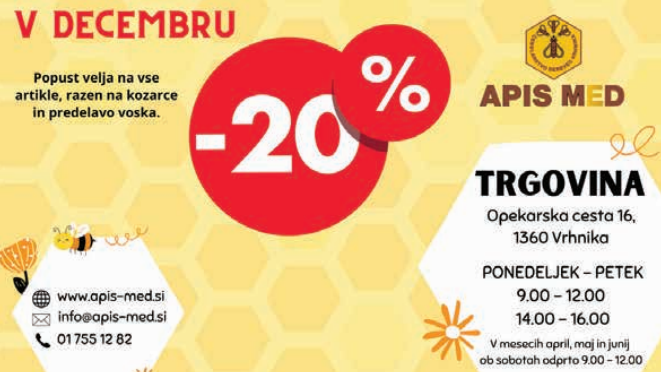
APIS MED

TRGOVINA
 Opekarska cesta 16,
 1360 Vrhnika

PONEDELJEK – PETEK
 9.00 – 12.00
 14.00 – 16.00

V mesecih april, maj in junij ob sobotah odprto 9.00 – 12.00

www.apis-med.si
info@apis-med.si
 01 755 12 82

Pri nas dobite preverjeno in cenovno ugodno opremo!

EVRO API
ČEBELARSTVO

Stik: 070 758 752
www.evroapi.si

ČEBELARSTVO PISLAK BALI

Apače 303, 2324 Lovrenc na Dravskem polju

Vsem čebelarkam in čebelarjem želimo medeno, zdravo in uspešno novo leto 2024!

Obveščamo vas, da izdelujemo satnice vseh dimenzij iz vašega voska.

031/734 905 • info@cebelarstvo-pislak.si • www.cebelarstvo-pislak.si

IZDELAVA ČEBELNJAKOV PO MERI

MIRKO PRAŠNIKAR
 TEL. ŠT: 030 761 169

KUNSTELJ

Miha Kunstelj s. p., inž. Jože Kunstelj s. p.
 Zavrti 41, 1234 Mengeš
 Tel.: 031/352 797, 01/723 70 27

www.apikunst.si / jm-kunstelj@amis.net

Čebelarski jopiči, kombinezoni, rokavice, klobuki, kape ...
 Proizvodnja čebelarskih točil (inox in PE-posoda)
 Motorji (80 in 110 W), ročni pogoni, posode za med
NOVO: kape s svetilko in povečevalom

V sredo, 20.12.23 ob 17:30 v Gostilnice pri Čebelici

Prihaja Božiček!

 Prihod Božička
 Otroška predstava
 Ustvarjalne delavnice
 Poslikave obraza in tattoo poslikave
 Fotografiranje z Božičkom
 Vsak otrok prejme simbolično darilo!

Prijave otrok & informacije
 ☎ 031 285 928

LCR

ČEBELARSKI CENTER GORENJSKE
 Rožna dolina 50a, 4248 Lesce

031/628 499
www.cricg.si
cebelski.center@gmail.com

- IZDELAVA SATNIC IZ LASTNEGA VOSKA
- PRODAJA AŽ IN LR SATNIC

ČEBELARSTVO RIHAR - KOCJAN
Robert Kocjan s.p.
Gabrje 42, 1356 Dobrova
Tel.: 01 36 41 106, faks.: 01 36 41 307
GSM: 031 351 964
E-pošta: robineli@siol.net
WWW.RIHAR-KOCJAN.SI
Delovni čas: od pon. do čet.:
9.00 - 12.00 in 15.00 - 17.00,
pet.: 9.00 - 15.00
ZMERNE CENE - TRADICIJA - KAKOVOST - IZKUŠNJE,
PRIDOBLENE V LASTNEM ČEBELARSTVU
Naročeno blago vam lahko odpošljemo s paketno pošto.

NOVO!!!

**PRIDOBILI SMO CERTIFIKAT
ZA PREDELAVO VOSKA V
SATNICE**

**ČEBELARJEV, KI SO VKLJUČENI V
SHEMO EKOLOŠKEGA
KMETIJSTVA.**

IZDELAVA IN PRODAJA
VSEH VRST SATNIC.
PO DOGOVORU MOŽNA IZDELAVA
SATNIC IZ LASTNEGA VOSKA.
**MOŽNA JE
IZDELAVA SATNIC IZ
LASTNEGA VOSKA
OD 20 kg DALJE.**
OGLEJTE SI IZDELAVO
SATNIC NA
NAŠI SPLETNI STRANI.

MATIČNA REŠETKA

VSE ZA OBNOVO PANJEV

OJAČANA RAZSTOJIŠČA,
RAZSTOJIŠČA 11 + 3,
JAHACI ZA SATNIKE

**PE ČEBELARSKI CENTER
MARIBOR**
Streliška 150, Maribor
Tel: +386(0)2-331-80-10
Nov delovni čas:
Ponedeljek, sreda, petek, 8.30-17.00
četrtek 8.30 - 14.30
sobota: 8.00 - 12.00
Torek, nedelje in prazniki zaprto.

GSM: +386(0)51-348-426
e-mail: jana.pp@amis.net
www.cebelski-center.si

 JANA - Trgovina, posredovanje, zastopanje
Jana Pušnik Pokrivač s.p., Maribor

**Čebelarška oprema in drobni
pribor - satne osnove
pogače za čebele - literatura**

**Steklena in kartonska embalaža
Čebelji pridelki in darila**

Naročeno blago vam lahko pošljemo s
paketno pošto, pri večji količini pa po
želji dostavimo na dom!

KIPGO
ČEBELARSKA OPREMA

BATUJE 83, 5262 ČRNIČE
☎ (05) 368 45 80, ☎ (05) 368 45 81
GSM 051 614 683
www.kipgo.net; kipgob@gmail.com
PE LUKOVICA, BRDO 8, 1225 LUKOVICA
☎ (01) 729 61 30, GSM 051 352 952 e-pošta: cebelsarna.lukovica@gmail.com

Vsem čebelarjem in
čebelarkam se ob
koncu leta
zahvaljujemo za
zaupanje.

Želimo vam lepe božične
praznike ter veselo, zdravo in
medeno leto 2024!

**GRELCI
MEDU**

- PANJI,
- OPREMA ZA
PANJE,
- SATNICE,
- ZAŠČITNA OPREMA,
- OSTALI ČEBELARSKI
PRIPOMOČKI,
- OPREMA IN
PRIPOMOČKI ZA
ODKRIVANJE
SATOV,
- TOČILA,
- CEDILA,
- OPREMA ZA
SEGREVANJE
MEDU,
- OPREMA ZA
POLNJENJE
MEDU,
- EMBALAŽA.

IZDELUJEMO:
- PRAŠILČKE: 3S,
5S, 7S
- PANJE AŽ: 9S, 10S, po
naročilu 11S, 12S
- PANJE AŽ 3E: 9S, 10S,
po naročilu 11S
- PANJE AŽ KZINC
11 + 3

PARNI TOPILNIKI
VOŠČIN, SONČNI
TOPILNIKI LESENI IN IZ
NERJAVEČEGA
MATERIALA ZA
1 AL+2 SATA,
PREŠE ZA VOŠČINE

**IZOLACIJSKA
PENA ZA
AŽ PANJE**

EMBALAŽA ZA MED:
- STEKLENA
- PLASTIČNA
- KARTONSKA
- POKROVČKI

NAROČENO
POŠLJEMO
TUDI PO
POŠTI!

**IZPARILNIK ZA
OKSALNO KISLINO**

12 in 230V

**ZAŠČITNA
OPREMA ZA
DELO S
KISLINAMI**

**NALEPKE ZA MED,
CVETNI PRAH, MEDENE
PIJAČE IN PRELEPKE
od 0,35
EUR/POLA**

Čebelarjem z veljavno
člansko izkaznico priznamo
5% popusta pri gotovinskem
nakupu v vrednosti nad
100 EUR v naših prodajalnah.

info.belokranjski-hram@t-2.si
Facebook – belokranjski hram

BH
Belokranjski
HRAM

5% popust pri gotovinskem nakupu
v vrednosti nad 100 EUR
za člane ČZS

**ODKUP VSEH VRST MEDU.
ZA VEČ INFORMACIJ POKLIČITE
NA TELEFONSKI ŠTEVILKI:
040 745 750 ali 040 748 588**

Čebelarstvo lahko ogledate na naši spletni strani: www.belokranjski-hram.si

Belokranjski hram d.o.o.
Ulica Staneta Rozmana 26, 8340 Črnomelj
M: +386 40 748 588
Delovni čas: pon., tor., čet., pet.: 09.00–16.00
sre.: 09.00–17.00
sob.: 08.00–12.00

PE Maribor
Trgovina Gardina
Cesta XIV. divizije 75, 2000 Maribor
Tel.: +386 2 471 51 73
Delovni čas: pon.–pet.: 8.00–18.00
sob.: 8.00–12.00

Satnice iz lastnega voska

-Možnost ogleda predelave lastnega voska od 20 kg ali
starih satnic od 50 kg naprej, v nove satnice.
Obvezna predhodna telefonska najava.

-Menjava voska od 1 kg naprej.
AŽ in LR vedno na zalogi.

-Velika izbira čebelarških
pripomočkov.

Več informacij na:

wachs-hoedl.com

Predelava čebeljega voska in čebelarški pripomočki

A Deutsch Haseldorf 75, 8493 Klöchl T +43 3475 2270
M info@wachs-hoedl.com W www.wachs-hoedl.com

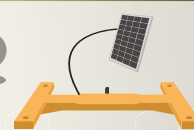
BeeConn

@beeconn.si

beeconn.si

SMS

NOVO!

BeeConn Lite GPS

Enake prednosti kot BeeConn Lite in dodatne funkcije:

- Natančna lokacija tehtnice
- Obvestilo ob alarmu - takojšnje zaznavanje premikov (napad živali, kraja)
- Sledenje premikom v primeru kraje
- Opcijska integracija z aplikacijo

www.beeconn.si | info@beeconn.si | 03/567 07 34

Logar

ČEBELARSKA OPREMA

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME IN TRGOVINA

Izdelano s smislom za detajle.

DELOVNI ČAS TRGOVINE

PONEDELJEK - PETEK:

09.00 - 12.00

13.00 - 16.00

SOBOTA: ZAPRTO

03.01. IN 04.01.2024 ZAPRTO.

HONEYTHERM - SISTEM ZA TOPLJENJE
IN FINO ČIŠČENJE MEDU

RAZLIČNI MODELI GRELČEV
ZA SEGREVANJE MEDU

KALUPI ZA VILVANJE SATNIC

ČRPALKA ZA MED

POLNILNA NAPRAVA
ZA MED

TOPLOTNA OMARA ZA
DEKRISTALIZACIJO MEDU, NERJAVEČA

LOGAR TRADE D.O.O.

POSLOVNA CONA A 41

SI-4208 ŠENČUR

04 25 19 410

info@logar-trade.si

www.logar-trade.si

Naročeno vam lahko odpošljemo s paketno pošto.

Čebelam prijazni premazi za les

www.belinka.com

belinka

belinka

TRADICIONALNA IZDELAVA
VSEH VRST AŽ-PANJEV
NAJBOLJŠI
SLOVENSKI
SMREKOV LES
ROGLJIČENI
(CINKANI) SPOJI

MIZARSTVO
KRŽE
1938

www.krze.si

PRI ENKRATNEM NAKUPU
DESETIH AŽ-PANJEV
VAM PODARIMO
PRAŠILČEK

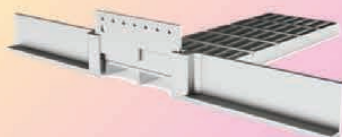
Idrijska 10, 1360 Vrhnika

041-420-200

01-755-13-17

Uporabite čebelji koridor za
preprečevanje čebeljega
ropa!

Priporoča Čebelarstva Zveza Slovenije.

www.cebeljikoridor.si

PLINSKI SUBLIMATOR za oksalno kislino

Izboljšana verzija, večja plinska kartuša

Cena: 169 € +
brezplačna dostava

Brez elektrike!

Naročila na 031 536 229

www.plinskisublimator.si